SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all princip.. Cities of the United States.
SANDARA
3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XVIII | 3236 SO. HALSTED STREET | Penktadienis, Birželio-June 26 d., 1931 m. | KAINA 5 CENTAI | No. 26

Sveikiname Sandaros Metini Seima

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Tikslas pateisina priemones
Mažumos laimėjo
Lenkų pigiosios prekės
Sandaros Seimas.

"Naujienos" nieko geresneišgalvoja, kaip kartoti pasenusią giesmę:

"Sandariečių organas dar vis nesiliauja šmeižęs tuos, kurie parodo netikusius dar bus jų partinių sėbrų, sėdinčių SLA. įstaigose. Savo senu papratimu, pats varinėdamas nešvarias politiškas intrigas, jisai 'politikavimą' prikiša kitiems."

Mes esam tikri, kad nešvariam politikavime "Sandara" yra toli atsilikusi nuo "Naujienų". Čia mes jom pripažįs tam pirmenybę.

Apginti bereikalingai puolamą p. Vitaitį negali buti jokiu prasižengimu. Ir SLA. nuo to nenukentės. Bet "N." priimtoji taisyklė, kad tikslas pateisina priemonę ir jog galima eiti į bendrovę su viso kiais demoralizuojančiais elementais bile tik atsiekti savo tikslą — išmesti Vitaitį iš dar bo, dabartinėse aplinkybėse nėra pateisinama.

Lietuvoj įvyko savivaldybių rinkimai ir, kaip pasirodė, tautinės mažumos laimėjo didesniuose miestuose.

Laikinoj sostinėj Kaune, vien žydai pravedė pusę savo atstovų.

Ir čia aišku, kad dabartinė Smetonos valdžia nesustiprino lietuviško elemento, bet priešingai, jį nusilpnino. Ar ne laikas butų įvykinti šiokių tokių reformų?

Amerikos krutamųjų paveikslų sostinėj—Hollywood matomas didelis sumišimas ir panika. Kadangi lankymąsis į teatrus sumažėjo vienu trečdaliu, didesnės filmų kompanijos sustabdė produkcijas ir atleido daug darbininkų. Kaikurios visiškai uždarė duris.

Garsieji aktoriai turėjo sutikti su algų nukapojimu arba sulaužyti kontraktus. John Gilbert, kuris gaudavo už paveikslą -250, 000.00 da bar vaikšto be darbo.

Anglai ėmė skųstis, jog lenkų pramonininkai yra pra stesni už bolševikų. Pastarieji užverčia visą Europą pigiomis prekėmis, bet lenkai šituo atžvilgiu sumuša ir bolševikus.

Lenkijos mieste Lodziuje pagamina ir pristatoma Londonan drabužių eilė "siutą" už keturis dolerius. pradėjus tyrinėti kokiais stebuklais tas atliekama, pasirodė, jog lenkai superka Anglijoj senas, nudėvėtas kojines, o Rusijoj ukininkų skarmalus ir tą viską perdirba į gatavą drabužį

Po šitos "reveliacijos" Londono biznieriai paskelbė boikotą lenkų išdirbiniams.

Šiomis dienomis Vokietijoj mirė žymus mokslininkas O. Minkauskas, kilęs iš Lietuvos. Jis buvo profesorium daugelio universitetų ir parašė keliatą labai svarbių mediciniškų knygų.

Gaila, kad apie tokius žmones sužinom, kuomet jie jau mirę.

Prasidedant Sandaros Seimui, vertėtų prisiminti Lloyd George pastabos, jog jeigu kiekvienas eisime savais keliais ir nepaisysim kitų, mes tapsime klajojančia banda politinėj tyrumoj.

Daugelis musų Sandariečių mažai domaujasi abelnu tautiniu judėjimu, palikdami viską kitiems. Bet tai nėra rimtas darbas. Kiekvienas narys yra reikalingas ir turi atlikti savo dalį.

Po Lietuvą Pasidairius

KAIP BUVO IŠTREMTAS POPIEŽIAUS ATSTOVAS IŠ KAUNO

Viso pasaulio spaudoj praskambėjo žinia apie popiežiaus atstovo Bartaloni išmetimą iš Lietuvos. Dabar vėliausi Kauno laikraščiai nupa sakoja smulkmenas.

Papiežiaus atstovui buvę įteiktas griežtas pareikalavimas kraustytis atgal į Romą. Išpradžių netikėjęs tam, bet kuomet pamatė policiją, grei tai susidėjo savo daiktus ir visus reikalus pavedęs sekretoriui sėdosi į taksi ir išvažia vo Mariapolės link. Keli automobiliai Kauno katalikų Bartaloni palydėjo. Dr. Bistras Bartaloni nulydėjęs ligi pat Virbalio. Kaune ties Bartaloni rumais taip susirinko keliolika kunigų, teologijos fakulteto profesorių ir kr. dem. darbuotojų.

Vilkavišky enchoristininkų kongrese Bartaloni turėjo lai kyti pamaldas, bet jau nesuspėjo. Vilkavišky Bartaloni tik papietavo ir keliavo toliau.

Bartaloni butą dabar užimsiąs Fudutti.

Kaip žinoma, jis buvo įsipainiojęs į Tautininkų konfliktą su krikščionimis del vadinamos katalikų akcijos.

Bartaloni esąs ruošęsis dalyvauti eucharistininkų kongrese Vilkavišky. Tai buvę, kaip privačiai patirta, suprasta savo rušies demonstracija.

Papildomai sužinota, kad Lietuvos vyriausybė prieš kurį laiką Vatikanui buvo įteikusi notą, kurioj jis buvo įspėtas, kad ark. Bartaloni neskaitomas Vatikano atstovu ir jei jis toliau, negu birželio 5 d. pasiliks Lietuvoje, tai jis bus laikomas kaip svetimšalis.

DIDELĖ DAINŲ IŠKILMĖ KLAPĖDOJ.

Apie vidurį šio mėnesio Klapėdos krašte bovo sureng ta didelė dainų ir sporto šventė. Dalyvavo visos lietuvių organizacijos, prisidėdamos dainininkais ir atletais. Visa programa su prakalbomis padarė gilaus įspudžio į Klaipėdiečius.

Visas pelnas nuo šios šventės paskirtas nukentėjusiems nuo potvynio.

SMARKIAI KLIUVO SUČIGONĖJUSIAM LIETUVIUI

Kupiškėnai turėjo progos pamatyti čigonų kautynes. Tarpusavyje susimušę trys čigonai, į jų tarpą įsimaišė kelios čigonės. Kautynių įran kiais vartojo peilius, akmenis ir lentgalius. Atkakliai kovėsi pakol nepribuvo palicija. Pamatę policiją, vyrai kruvini krito ant žemės ir gulėjo neva negyvi.

"Karžygiai" buvo susodinti į vežimą ir nuvežti daboklėn.

Kautynėse smarkiai nukentėjo čigonu virtęs lietuvis, kuris išmoko jų kalbos, vedė čigonę ir sykiu klajoja su čigonais. Kažkokiu daiktu jam smarkiai prakirsta galva.

LIETUVOS-LENKIJOS BYLA TARPTAUTINIAM TEISME.

Kaip tenka patirti, Lietuvos pasiuntinys Vokietijai p. Sidzikauskas įteikė Hagos Tarptautiniam Tribunolui Lietuvos vyriausybės expose tranzito byloj su Lenkija ir gavo lenkų expose tuo pat klausimu. Abi pusės turi iki liepos 15 d. įteikti savo replikas. Manoma, kad tranzito byla bus pradėta svarstyti spalių 1 d. ir jos nagrinėjimas užims 4 savaites.

Hagoj prieš tai dar svarstomas vokiečių austrų muitų unijos klausimas, be to, dar šveicarų prancuzų pasienio ginčas. Laukiama, kad Tarptautinis Hagos Tribunolas padarys sprendimą musų byloj su Lenkija tarp spalių 1 d. ir lapkričio 1 d.

KUNIGAMS UŽDĖTŲ BAUSMIŲ VYKDYMAS.

Kaip jau žinoma, už pamokslus, kuriuose valdžios organai įžiuri agitaciją prieš valdžią, teismai yra daugelį kunigų nubaudę piniginėmis pabaudomis. Kai kurie kunig. pabaudas mokėti atsisako. Tokiais atvėjais lieka tokius kunigus bausti areštu, arba kokiu nors budu iš jų išreikalauti uždėtas pinigines pabaudas.

Dabar, kiek girdėt, atatinkami organai esą nusistatę tas pabaudas išskaičiuoti iš kunigų algų, kurias moka valstybės iždas. Esą pabaudos busią išlaikomos dalimis kelių mėnesių bėgy.

KOMP. MIKAS PETRAUSKAS RAŠO ŽODYNĄ.

Parvažiavęs į Lietuvą garsus musų kompozitorius Mikas Petrauskas užmiršo poilsį ir vėl ėmės įprasto jam darbo.

Neseniai jis pradėjo rašyti didelį muzikos žodyną trijose kalbose: italų, anglų ir lietuvių. Kaipo priedas dar bus ir graikų, lotynų, prancuzų ir vokiečių.

Dar p. M. Petrauskui esant Amerikoj buvo manoma, jog jis serga nervų liga. Lietuvos oras, matyt, jį vėl pataisė.

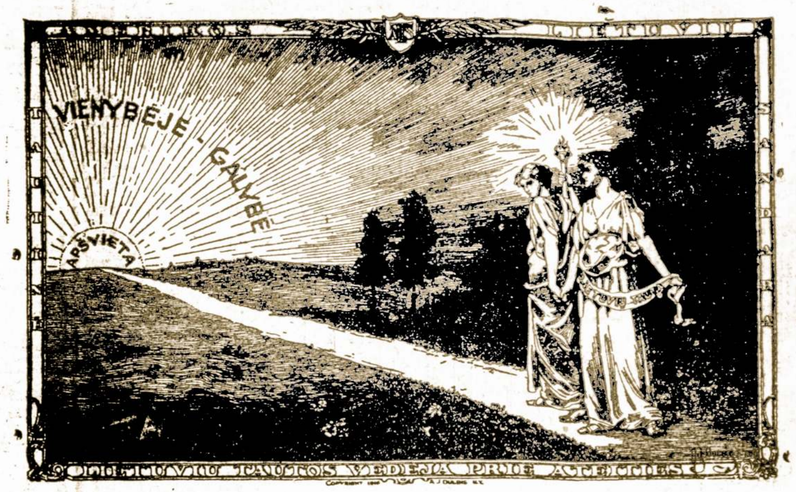

Rusai Prisideda Prie Prancuzų-Lenkų Bloko.

Pasak vėliausių pranešimų Sovietų ambasadorius Paryžiuj Dovgalevskis pradėjo tar tis su prancuzais del užmezgimo draugiškumo pakto. Abi pusės pasižadėsiaičios nepulti viena kitos ir visus kivirčius spręsią trečiųjų teismu. Toki pat sutartis, sakoma, bus padaryta ir su Lenkija.

Jeigu taip, tai Europoj galima laukti nemažų permainų, kurios artimai palies ir Lietuvą. Susitarus bolševikam su prancuzais Lietuva pasiliks dar daugiau izoliuota.

Kodel įvyko toki permaina bolševikų užsienio politikoj, galime paaiškinti tuom, kad bolševikams reikalinga didelių paskolų baigimui penkių metų ekonominio plano, o prancuzams ir lenkams—biznio.

SLA. EKSKURSIJA Į LIETUVĄ DU SYK DIDESNĖ UŽ KATALIKŲ.

Pirmadienį, birželio 8 d., gražus Cunard linijos laivas "Lancastria" pamažu įplaukė į Klaipėdos uostą. Svarbiausi to laivo keleiviai tai SLA. ekskursija, susidedanti iš 127 žmonių, kuriai vadovavo jaunas SLA. iždo globėjas p. Januškevičius, Sandaros narys.

Svečius pasitiko daugelis klaipėdiečių ir valst. liaudininkų atstovas p. Makauskas, jau žinomas amerikiečiams. Dideliam viešbuty "Victoria" buvo surengta pietųs, laike kurių grojo orchestra. Sykiu su ekskursija atvyko ir p. Bukšnaitis, Cunard linijos atstovas.

Birželio 11 d. Klaipėdon atplaukė Rymo-katalikų susivienijimo ekskursija, kurioj priskaitoma tik 60 ypatų.

Varšuva Kritikuoja Hooverio Planą.

Perdaug nusileidžia vokiečiams.

Suvienytų valstijų prezidentas Hooveris norėdamas sutvarkyti Vokietijos finansus, pasiulė, kad mokėjimas karo skolų butų sulaikytas vieniems metams. Ateinančio liepos mėnesio vidury, Vokietija turėtų sumokėti buvusiems savo priešams $500,-000,000. Toki milžiniška suma iščiulptų iš Vokietijos paskutinius syvus.

Finansinis krizis vienoj šaly, atsiliepia ir į kitas. Štai kodel prez. Hooverio pasiulymą priėmė Anglija, Italija, Vokietija, dalinai Prancuzija. Bet lenkai tuomi nepatenkinti. Varšuvos laikraščiai verkšlena, kad Vokietija turėtų pakankamai pinigų, jeigu ji taip smarkiai nesiginkluotų.

Bet klausimas ar Varšuvos politikai galės atlaikyti pasaulinės opinijos spaudimą. Pagaliau, jų sutikimo niekas rimtai ir neklausia.

Detroito Majoras Kovoja Su Fordu

Miestas perdaug eikvoja pinigų bedarbiams.

Detroito miestas pergyvena finansinį krizį. Priežastis — šelpimas bedarbių. Majoras Frank Murphy tvirtai laikosi nusistatymo, jog alkani turi buti valgidinami, o be pastogės — priglausti. Šitiem labdaringiem tikslams išleita 17 milijonų dolerių.

Automobilių išdirbėjas Henry Ford, priešingas tokiai pašalpai ir pats neprideda nė cento. Del to ir kilo smarkus karas tarp majoro ir Fordo.

NEW YORKO BANKAS SKOLINA VOKIEČIAMS 100 MILIJONŲ.

New Yorko Federal Reserve Bankas sutiko duoti Vokietijos valstybiniam bankui $100,000,000 paskolą trumpam laikui.

šios paskolos tikslas sulaikyti aukso plaukimą į kitas šalis.

Konsulas Kalvaitis Išvažiavo ant Vakacijų.

Lietuvos Konsulas A. Kalvaitis su žmona išvažiavo į Lietuvą praleisti vakacijas.

Toms išleistuvėms paminėti Dr. Davidonis ir jo žmona pakvietė ponus Kalvaičius ir keliatą artimesnių draugų į savo namus, ant Michigan gt., kur jie smagiai praleido laiką gėrėdamiesi puikiu daržu ir vaišindami vieni kitą. Prie progos p. Stankunas nufotografavo visus ten dalyvius svečius.

Prieš išvažiuojant į stotį, p. F. Elias įteikė po-niai Kalvaitienei gražų rožių bukietą ir prisegė jai ir p-lei Adzgauskaitei, pono Balučio asistentei, (kuri kartu su Kalvaičiais grįžta į Wašingtoną) po puikų pluoštą gėlių. Jiedvi labai gražiai atrodė ir labai apsidžiaugė šia gėlių dovana.

Visi ten buvę svečiai nulydėjo ponus Kalvaičius ant Grand Central Stoties ir širdingai su jais ir p-le Adzgauskaite atsisveikino linkėdami kuo smagiausių atostogų savo tėvynėje.

Prieš išvažiavimą, svečiai sudainavo Lietuvos Himną, kurį baigiant dainuoti traukinys pradėjo judėti nešdamas kartu su savim musų konsulą Kalvaitį ir jo žmoną ir p-lę Adzgauskaitę.

Nors šiu tarpu ms netekome musų Chicagos Lietuvos atstovo, bet mes tikimės jį vėl neužilgo pamatyti. Šiuo tarpu mes linkime jam ir jo žmonai smagios kelionės ir linksmų vakacijų.

Iš Lietuvos Generalinio Konsulato.

Aukautojų įamžinimas Vytauto Didžiojo Muzėjuje Kaune.

Iš Vytauto Didžiojo Komiteto yra gautas toks raštas, kuris išaiškina dalyką:

"Vytauto Didžiojo Komitetas, atsakydamas į Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke paklausimą, turi garbės pranešti, kad lietuvių Amerikje aukos Vytauto Didžiojo Fondui, muziejaus statymo reikalams numatomos pažymėti taip: muziejuje bus įrengtas atatinkamas skyrius, kur bus patalpinta aukotojų sąrašas, butent aukso knyga, į kurią bus surašomos pavardės aukotojų ne mažiau 50 litų ir marmuro lenta. Marmuro lentoje bus iškalta, aukų didumo eilėje, 100 pavardžių aukotojų, kurie bus paaukoję didžiausias sumas."

N. 522 Kaunas, 30 geg. 1931 m. Parašai.

Visiems amerikiečiams, Vytauto Muziejus reikalui aukautojams, patartina tai turėti galvoje ir teiktis laiškais pranešti V. D. Komitetui, kad aukos tikrai butų atatinkamai įrašydintos.

SANDAROS SEIMAS DETROITE PRASIDEJO

Penktadienis birž. 26 d. buvo pirmoji posėdžių diena.

SKAITLINGA CHICAGOS SAND. DELEGACIJA.

DETROIT, [telefonu] šį rytą, po ilgos kelionės ir truputį nuvargę atvykom į Lietuvių svetainę, kur Sandaros Seimas turės savo posėdžius. Vietiniai detroitiečiai linksmai mus patiko ir supažindino su kitų kolonijų delegatais.

Kadangi ne visi delegatai dar atvyko, tai chicagiečiai, kurių tarpan įeina Dr. Zimontas, Vaičaitis ir kiti bus skaitlingiausia grupė. Pittsburgh'as irgi stipriai atstovaujamas. Detroitiečiai; kaipo namiškiai, žinoma, turi nemažą skaičių atstovų.

Upas pas visus labai geras ir reikia tikėtis, jog pasitarimai bus rimti ir vaisingi. Pirmoji sesija pašvesta kalboms, linkėjimams ir sveikinimams.

—D. Pivarunas

Leidžiant "Sandarą" į spaudą, nesuspėta gauti dar smulkesnių žinių apie įvairius tarimus. Net prezidiumas, kaip matyt, iš ano pranešimo, dar nebuvo išrinktas.

Visuotinu sandariečių balsavimu centro valdybon pateko šie asmenys: Prez. Dr. A. Zimontas; Vice-prez. J. Grinius; Sekretorium A. Micevičius; Iždininku D. Pivarunas.

Naujas asmuo centro valdyboj yra p. J. Grinius, užimąs Vice-Prez. vietą. Jis yra žinomas veikėjas ir SLA. kontrolės komisijos pirmininkas.

Nėra abejonės, kad šie visi centro valdybos nariai liksis seimo patvirtinti.

Gudri Močiutė

ARBA

(Močiutės Suokalbis)

KETURIŲ VEIKSMŲ KOMEDIJA

Parašė J. J. ZOLP

Tąsa.

SCENA IV

Alfredas ir Kazys

KAZYS. (įeina rapierius nešinas, pamato Alfredą linksmai vaikščiojanti po kambarį) Atsiprašau (nori išeiti).

ALFREDAS. (įžeidžiamai, rankos mostelėjimu sulaiko). Ponas instruktoriau! Du mėnesiu tėmijau atydžiai. Tavo smalsus pasimeilinimai į panelę Adeliną yra man nepakenčiami.

KAZYS. (nuolankiai, bet ironiškai) Ar taip?

ALFREDAS. Turėtum suprasti savo luomą. Negali tikėtis jokios ateities aprubežiuodamas savo veiklumą arklininke. Tas tau aišku.

KAZYS. (tuo pačiu tonu) Labai tamsią ateitį tamsta man pieši.

ALFREDAS. Kad geriau suprastum, panelė Adelina yra, beveik, mano sužiedotinė ir aš tą labai branginu.

KAZYS. Malonu išgirsti tokią didžią panelės Adelinos laimę.

ALFREDAS. Tavo dailinimosi į panelę, dáro tave persona non grata. Praktiškai žiurint, panelė reikalauja jaunikaičio, kuris įstengtų duoti jai tokį patį užlaikymą, kokiame ji yra papratusi. Instruktoriaus alga, arklininke kambarys, — ne jai.

KAZYS. Tamsta labai susirupines panelės Adelinos ateičia...

ALFREDAS. Turėdamas tėvo prižadą, aš noriu tau pranešti: ateityje prisilaikyk savo vietos. Tu neesi tinkamas kompanionas panelei Adelinai.

KAZYS. Tamstos sanprotavimu, aš esu panelei įkyrus; mano ypata ją erzina.

ALFREDAS. Ne ją, bet manę erzina. Tu turi kalbėti į ją kaipo į darbdavę. Tau yra uždrausta su ja šokti, dainuoti jai kokias serenadas; tavo pasielgimo budas visuomet ir visur turi buti nieko daugiau, kaip nuolankaus tarno.

KAZYS. (valandėlę pamąstęs, darydamas tvarką kambaryje) Tas įsakymas padengia gana labai plačią dirvą. Ar valia užduoti tamstai vieną klausimą?

ALFREDAS. Labai prašau.

KAZYS. Ar aš esmi tamstai skolingas?

ALFREDAS. Butinai, kad ne.

KAZYS. Ar tamsta mano tėvas arba globėjas?

ALFREDAS. Ne...

KAZYS. Ar tamsta moki man algą?

ALFREDAS. Kokia paikystė... Absurdas!

KAZYS. Ar tamsta turi kokią teismišką kontrolę ant manęs?

ALFREDAS. Vaikiškas klausimas...

KAZYS. Ot, kaip tik tas viskas suraizgo, sumaišo mane. Čia kas tai tokio, ko aš negaliu suprasti.

ALFREDAS. Ką tokio nesupranti?

KAZYS. Kokiomis teisėmis pasiremdamas tamsta gali davinėti man įsakymus? Turbut, kad tas viskas savo keliu yra sutvarkyta; yra savo vietoje, bet aš negaliu to viso įsivaizduoti savo smegenyse, tą visą negaliu į tą mano tarnišką, kietą makaulę įkalti. Kada žmogus duoda įsakymą, tai jis turi turėti užtektinai galės priversti, kad jo įsakymai butų išpyldogalės priversti, kad jo įsakymai butų išpildomi. Ar ne taip? Kitaip, aš negaliu to supraslės davinėt man įsakymus.

ALFREDAS. (piktai) O gal aš turiu?

KAZYS. Tamsta norėjai pasakyti, panaudosi fizišką jėgą; pasamdęs kelis peštukus, apdaužyti mane.

ALFREDAS. Kokia kvailystė... Aš ne gatvių peštukas.

KAZYS. Bet visvien, tai buvo tam panaši ideja. Jei tamsta butum iškarto pasakęs, tai butų paaiškėjęs visas reikalas. Tamsta žinote, tarno smegenys nedirba taip, kaip matininko. Iškarto nebuvo galima suprasti, ką tamsta norėjai pasakyti... Ar tamsta kalbėjai apie tai su panele Adelina?

ALFREDAS. Ne... O kas tau? Tai mano reikalas.

KAZYS. Instruktoriaus priedermė pranešti panelei tamstos nusistatymą. Aš tuojaus jai pasakysiu (išeina).

ANDRIUS. (įeidamas) Panie tego, gaila, ponas Alfredai. Žinai kokia Adelina ekscentriška, panie tego. Užsėdo ant arklio ir kaip žaibas išjojo laukuosna. Nesibijok mano malonus drauge, kad ir prasitęs ilgiau, bet nepabėgs. Eiva į biblioteką aptarti musų reikalą nuodugniau.

ALFREDAS. (išeidami) Tas tamstos putnus, erogantiškas tarnas pagadino man upą.

ANDRIUS. Tarnas? Panie tego, kokius pasitarimus tamsta reikalauji turėti su tarnais? (Išeina).

SCENA V.

Zosė, Adelina, paskui Stasys.

ZOSĖ. (pradaro duris, apsižvalgo) Jų nėra, panele (įeina).

ADELINA. Pažiurėk, Zosyte, kuriam kambary jiedu šnekasi. Aš šiandie visiškai nenoriu susitikti su tuo pusvokiečiu.

ZOSĖ. Gerai, panele (išeina per kitas duris).

ADELINA. Kur kas man linksmiau. Kazys nors biskuti prielankiau su manim pakalbėjo. (rodydama sau į krutinę) Aš jaučiu, kad jis mane myli; jam tik drąsos truksta. Aš kurią dieną, pati pribėgsiu ir apkabinsiu. Aš... A... Jo visą veidą nubučiuosiu... Aš...

ZOSĖ. (grįžta) Sodne, altanoje prie bonkos koniako kalba apie naują autobusų bendrovę. Kodel, panele, nenori susitikti su ponu Alfredu? — Tai garbi ypata.

ADELINA. Pasakyk, Zose, ar tu esi kada mylėjusi?

ZOSĖ. Panele, kad aš nedrįstu pasakyt.

ADELINA. (maloniai) Nesibijok, Zosyte. Aš tik taip noriu žinoti.

ZOSĖ. Taip, panele. Aš ir dabar myliu. Taip myliu, kad viskas kits pasaulyje tai niekai.

ADELINA. Todel gali suprasti delko aš nenoriu už Alfredo eiti. Aš jo nemyliu, o tėvelis savo paročiu nori mane išleisti už jo.

ZOSĖ. Ponaitis Alfredas yra pageidaujamas jaunikaitis. Jaunas, padorus, mokytas ir turtingas.

ADELINA. Štai kame reikalas. Mano budas visai persimainė. Kitą kart, kad tik turtingas, dabar aš kitaip žiuriu į gyvenimą. Nors auksu nuo kojų iki galvos mane apipiltų, aš nemainyčiau tos laimės, kad eiti už nemylimo.

ZOSĖ. Nedrįstu paklausti, kas yra tas laimingas jaunikaitis, kuris užkariavo taip gražią panaitę.

ADELINA. Ar negali įspėti?

ZOSĖ. Ale kur panele, Adelina... Kaip aš galiu? Paskutiniuose laikuose mažai kas atsilanko į dvarą.

ADELINA. Jis dvare gyvena. Ar dar negali įspėti?

ZOSĖ. Dvare gyvena? O!.. panele, atleisk man... Aš nenorėčiau įžeisti... Ar tik ne?.. Verčiau nesakysiu.

ADELINA. Kas? Sakyk...

ZOSĖ. Jei panelė nesupyksi?

ADELINA. Sakyk, nesupyksiu... Sakyk.

ZOSĖ. Kazys, panelės instruktorius?..

ADELINA (apkabina Zosę) Taip, mano Kaziuks. O ką sakysi? Ar negerą išsirinkau?

ZOSĖ. Bet jis tik tarnas...

ADELINA. Sakiau, kad mano budas persimainė. Tarnas ar ponaitis, aš jį myliu ir mylėsiu. Jis dar nežino; apart močiutės, nieks nežino, kad aš jį myliu.

ZOSĖ. Nieks nežino?.. Kad panelė manimi užsitikėjai, tai aš irgi pasisakysiu savo paslaptį; — mudu su ponaičiu Giambutu susirašinėjava.

ADELINA. Su Stasiu?

ZOSĖ. Taip, panele. Jis dabar gyvena Londone; turi gerą tarnystę ir jau sugrąžino savo tėveliui pinigus. Štai gavau šiandien (paduoda Adelinai).

ADELINA. (skaito) Išvažiuoja aštuoniems mėnesiams į Afriką bendrovės reikalais. Atvažiuoja Lietuvon atsisveikinti. Stasys bus čia.

ZOSĖ. Malonius laiškus rašė ir daug prižadėjo... Kažin, kaip parvažiuos ar ištesės? Aš tik tarnaitė...

STASYS. (kalbant paskutinius žodžius, įeina ir sustoja tarpdury) Kaip parvažiuos, visus prižadus išpildys..

ZOSĖ. (susidrovėjusi) Ponaitis Giambutas!

ADELINA. Stasys!.. Gerą dieną Stasiuti! (žiurėdama) Kokia permaina...

STASYS. Panele Adelina, atleisk man už taip nepadorų pasielgimą. Labai apgailėstauju nežmonišką budo atsisveikinimą, trys mėnesiai atgal. Nedorai pasielgiau.

ADELINA. Tuomet nesupratau, bet dabar (apkabina Zosę ir Stasį). Dabar labai gerai suprantu. Suprantu kas tai yra mylėti, o nebuti mylima. Bukite laimingi.

ZOSĖ. Bet, panele... Aš tik tarnaitė.

ADELINA. Ne vien turtuoliams yra lemta buti laimingais. Judu kaip tik parinkti. Stasy, tu doresnės mergaitės nerasi visame pasaulyje. Mano nuoširdžiausi linkėjimai. (išeina).

(bus daugiau.)

Kasos ir Ipokratės Esencija

Žagariečių Aguona.

"Ta, ta, ta mano džiaugsmų versmė, ji buvo čia šiandien mane aplankyti. Tai džiugu ir skaudu, ir gal daugiau jos nebematysiu, ir —", jo žodžiai nutruko, veidas kančioje paskendo; stipriai abiem rankom grotų statinius gniauždamas kalbėjo: "o gal ir tikrai nebematysiu jos, o gal ir savųjų nebematysiu!"

— Aš apalpau ties grotais, sargai mane išnešė ir nuo tada savo mielo brolio nebemačiau — išvežė jį.

Irena sukniubusi ant stalo kukčiojo, o auditorija net nekvėpavo. Tik po ilgos pauzos ji atsipeikėjusi ir aprimusi tęsė:

—Ilgai galvojau kuomi Idai už tai atkeršyti. Galop nusprendžiau jos kasas nukirpti. Greitai po to ji dingo iš miesto, ir vos tik sužinojau jog ji čia, tada pasistengiau ir aš į čia įsigauti ir tikslą pasiekti, — ir štai, — konvulsingai ji pagriėbusi nuo stalo Idos kasas, ties savo galva jas iškėlusi ir rate sukdamosi, šaukė:—štai mano brolio ir daugelio vyrų nelaimė —nuodai, kasos, tos juodos, nuodingai giliančios gyvatės —kasos!

Staiga metusi ant stalo atgal Idos kasas, ir iš rankose turinčios redikulės sugrėbusi žirklutes, instinktyviai kirpo savo ilgą, geltoną, auksu žibančią, storą kasą ir taip pat rate sukdamosi kasas aukštai iškėlus jaudindamasi kalbėjo: jau nė vienė daugiau negundys Idos kasos, bet taip pat ir manosios. Ir kiekviena doro jausmo moteris turėtų nusikirpti kasas, — kasos yra vyrų pinklės.

Irena sielos kovą nepaslėpdamai laimėjusi, ramiai kėdėn atsisėdo.

Pirmininkė, iš vietos nejudėdama, į tardytojus žvalgėsi su bežodžiu klausimu — kas daryti?

Šalia pensijonato vedėjos sėdintis valdytojas, (kuris pirmiau kalbėjo prieš kasų nukirpimą) dabar, atsistojęs, didingai ir autoritetingai prabilo:

"Irena Juraitė pasielgė išmintingai, ir įnešu ją išteisinti su pagyrimu, nes moters kasos, vyrų pinklės,—tiesa!" Atsisėdęs pensijonato vedėjos ranką, vogčia, glamonėjo savojoj. Šioji akis pastalėn, taip pat vogčia, nuleido ir slapta šypsena perbėgo per jos, metų bangos suvilniuotą veidą.

Tardytojai įnešimą priėmė ir pirmininkė jautriai Idos paklausė: — Mielą Ida, matai Irena ir jos brolis per tam stos kasas nusiskriaudė; užtat, vardan musų teisingos ir garbingos įstaigos, prašau jai atleisti.

Ida širdingai šypsojosi ir į Irenos tiesiančia jai ranką ji ištiestomis rankomis, savo glėbin į tai atsakė.

Pirmininkė, išteisinimo nuo sprendį viešai paskelbusi ir priėjusi prie Idos, kasas jai grąžindama tarė: jau del vien to įvykio, moters kasos visgi yra daug vertos! Todel musų įstaiga ir tavo brolio likimu pasirupins; galima patikėti — jis nėra kaltas, ir nuoširdžią užuojauta, šypsodamos jos kakton pabučiavo.

Ida, išgirdusi vedėjos pažadą, džiaugsmingai atsiliepė: Šiandie, prieš pat tardymą, gavau laišką iš tėvų, kuriame rašoma, kad Kaziui ilgesnis bausmės terminas atšauktas ir jis jau grįžtąs, todel kasų nukirpimas ir įstumė mane agonijon.

Irena, tą išgirdusi, vietoj džiaugsmo didžiai nuliudo, ir ji delto savo sąjausmo akciją dėjo, kas sudarė brangią ir ant didžių grožybių neišmainomą santaikos — sąjausmų harmoniją!

Už valandos skambučio pietums pakviestu studenčių dalelė, nukirptais plaukais, valgomajame susirinko ir ilgaplaukėms nuostabumo nebesukėlė, nes didžiuma jų, plaukų kirpimo klausimą sau statė. Daugiau to: panelė Žalytė savo įsisenėjusi, tradicinį kuodą ir tardymo vedėja, pakausy kiuksanti, gniuštą, irgi tualinėj palikusios, valgomąjin atslinko. Vyrai tardytojai ddžiai nustebo ir Žalytės ranką glamonėjusis, užstaly sėdinčių savo kolegų paklausė: pasakykite man gerbiami ponai kaip suprasti moteris — girdėjau tardyme pirmininkę sakant: "moters kasos daug vertos". Ir tai, tik prieš valandą; o štai dabar, ir ji pati jų išsižadėjo?

Panelė Žalytė akimirkoj iš siteisino sakydama: atsiprašau, kasų vertę reikia suprasti, tik ne romanso mastu mieruojant.

—Taip, nelengva, — atsakė klausėjas ir jam kolegos pritarė, — tuo sunkiau harmoniją ardyti.

—Ipokritė. Pati mačiau ją užstaly su ponu. Kalniumi rankomis glamonėjantis, o čia mat veidmainiauja, ir veidmainystę tvirtindama kuodą nusikirpo, — ausin šnabždėjo Amylė Idai ir šioji jai atgal ir sekančiai savo kaiminkai tvirtino: — maža — ipokritė, bet ipokritės asencija. Ctudentėse pritarėjų apsčiai atsirado ir užstalyj šnabždėsys vilniavo: — ipokritės asencija, asencija, asen.—

(Pabaiga)

Pabaigė Mokyklą

Šiomis dienomis pabaigė mokyklą keturios rutietės: p-lės Eleonora Platkauskiutė, Jean Paleks, Violeta Shokolski,— Armour mokyklą ir Nellie Jurevičiutė — Healy mokykla. Jos visos priklauso prie Ruta Gay Girls kliubo, Jaunosios Birutės ir yra geros lietuvaitės — atliekamu laiku studijuoja lietuvių kalbą i rašybą.

Rodos, visos, sulaukus rudens žada eiti į aukštesnę mokyklą — gero pasisekimo.

—VN.

Įsidėk dabar; pradėk mokėt tris mėnesius vėliau.

Apšildymo aparatų kainos dabar yra kuo žemiausios. Leiskite mums įrodyti tikrumą virš minėto pareiškimo. Visas šildymo aparatas tiktai $265.00.

Įsidėk dabar; pradėk mokėt tris mėnesius vėliau.

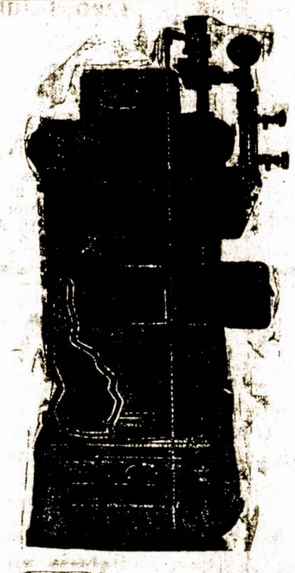

M. LEVY & CO.

2117-33 So. State Street

Telefonai visų Calumet 0642

SOUTH CHICAGOJ SKYRIUS

9300 Commercial Ave.,

Tel. Saginaw 4847

SOUTHWEST SKYRIUS

4101-03-05 Archer Ave.,

Tel. Lafayette 0287

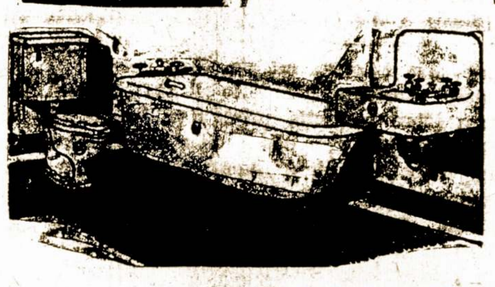

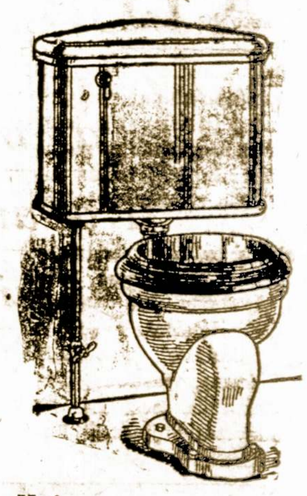

Garantuotos Plumbingo Įtaisų Išpardavimų Kainos.

1. Specialis nupiginimas ant viso seto $42.00
Visa maudynė—vana susidedanti iš 4, 4 ir pusės arba 5 pėdų vanos ant kojų užbaigta su trimingais $20.00
17X19 Skalbykla užbaigta su trimingais $10.00
Stiklinė indų kamaraitė sudėtiniai užbaigta $12.00
2. Didelės mazgojimo vanos čielos $10.75
Dviejų skyrių su stipriais kranais, plieniniais rėmais ir gvintais .....
3. Vieno šmoto ilga virtuvės sinka 42" su nikeliniais apvadais ir hangeriais $15.00
4. Vieno šmoto virtuvės sinka 52" ilgio su nikeliniais apvadais ir hangeriais, speciale kaina tik $18.00
5. Kampinė sinka tiktai $20.00
6. Puiki kombinacija — sinka su šiltu ir šatų vandeniu, su kiniškom rankenom, muilinyčia — labai nupiginta $3.25
7. Lavaratorijos sėdynė su uždanga, panikeliuotas apdarais mahogany apdirbimo $1.65

T. M. D. Reikalai

T. M. D. GYVUOS

Visame pasaulyje viešas neramumas po didžiojo karo, kuris kai kokis "Majestic" laivas sudrumstas jura palieka užpakaly savęs platų kelią burbuliuojantį, tai ir žmonių gyvenimas kunkulais verčiasi, kaip vulkano lava, o laiks nuo laiko iš gilumos išmeta karštus akmenis, susiformavusius į dzindras.

Pasikėlėliai Ispanijoj privertė karalių atsistatydinti, dabar revoliucija sukilimas gręse pavojumi naujajai valdžiai. Italija paliuosavo Papa iš laisvo kalėjimo kurs buvo užsidaręs per pusę suvirš šimtmečio kai oisteris savo kevale, pradėjo gręsti pavojus Italijos fašistinei valdžiai; diktatorius Mussolini uždarė katalikiškas organizacijas, kurios perdaug pradėjo kištis į valdžios reikalus. Lietuvos originališkasai diktatorius prof Voldemaras nepatiko klerikalams, introgomis jų diktatorius paliko ištremtas liuoson nelaisvėn, tuomi nepasitenkinę, klerikalai, nenustoja naudoję sakyklas politiniams tikslams, papuola bėdon kalėjiman.

Įvairių įvairiausios reformos laksto ore, praeities istorijoj nieko panašaus nerandame, kad pasaulis verstųsi taip sparčiai galvą žemyn, kad tokios radikališkos permainos įvyktų, kaip kad šiais keliolika pastarųjų metų bėgyje.

Automobiliai, aeroplanai, radios, daro begalinės įtekmės ant žmonių. Šitai skaitome naujienas, kad spekuliuojama gyvastis, bandoma pasikelti oran penkiolika kilometrų nuo žemės kad sužinoti kas musų kaimyninėse planetose gero randasi. Televižių padarys ir nemaža permaina.

Kokią išvadą galima padaryti iš to jau matomo progreso? Aišku, kad visame pasaulyje žmonės sparčiu žingsniu žengs prie augštesnio laipsnio visose gyvenimo srityse.

Jau dabar pažvelgus tik penkiasdešimts metų atgal randame didelį skirtumą pačių musų lietuvių gyvenime. Šiandien sunku surasti jaunuolį 20 m. amžiaus, kurs nemokėtų skaityti ir rašyti, o 50 metų atgal daugiau negu 50 nuošimčių buvo beraščių. Apšvieta buvo menka, delto kad mokyklos buvo retenybė. Šiandien pradinės liaudės mokyklos visur surandamos.

Tamsumas ir prietarai nyksta kai vasaros saulei kylant aukštyn ant žmonių galvų.

Amerikos Lietuviai ypatingai T. M. D. buvusieji ir esamieji nariai aiškiai supranta spartų pasaulio progresą, ir reikalingumą apšvietos. Jie žino kokią vietą lietuvių gyvenime užėmė T. M. D., žino ir tai kokią lietuviams ir tautai naudą atnešė, leisdama ir skleisdama moksliškas knygas minių tarpe. Žino kad ir ateityje gali daug pagelbėti progresui.

Delto nemažą pritarimą atrado musų inteligentijoj, ir šiaip skaitančioje visuomenėje, sumanymas prikelti T. M. D. iš susnudimo, tie obalsiai kuriuos glėbiais gaunu liudija, kad T. M. D. gyvuos, prašau nepasigailėti kodaugiausiai sumanymų, patarimų. Siųskite, kad ir trumpiausioj formoj, jei nedaugiau, tai atviru laiškeliu.

A. B. Strimaitis,
G. P. O. Box 127,
New York, N. Y.

Pittsburgiečio Balsas Del Sensacijos apie P. Dargi.

Negražus Provokacijos Darbas

Brooklyno "Vienybės" fašistų redaktorius paskelbė pittsburghietį p. Povilą Dargį "plečkaitininku" ir sąryšy su tuo šmeižia sandariečius. Pirmiausiai noriu pažymėti koks yra piktas ir nesąžininga šis Brooklyno fašistų provokatoriškas darbas.

Kuo yra p. Dargis? Pažangus, demokratinio nusistatymo nuoširdus lietuvis patriotas. Asmeninių ydų p. Dargis turi, kaip ir kiekvienas iš mųs ne esame nuo to laisvi. Asmeniniai aš su p. Dargiu nesutinku, ypatingai jo veikimo taktika man nepatinka ir delto tarpe mųs kildavo asmeninio pobudžio nesusipratimų, kurfių tačiau visuomeninin veikiman nenešėm. Tačiau yra didžiausias nesąžiningumas ir tiesiog begėdiškas pasimojimas p. Dargį lyginti prie "plečkaitininkų". Tai tiesiog tikslios provokacijos darbas, kad sugriovus visą p. Dargio ateities gyvenimą.

Reikia žinoti, kad p. Dargis yra vedęs žmogus ir pradėjęs kurti šeimyninį gyvenimą. Jo asmeninio gyvenimo reikalai, ant kurių remiasi jo ir jo šeimos ateities gyvenimas, buvo priverstas išvykti Vokietijon. Tuos savo reikalus tinkamai sutvarkęs neužilgo rengiasi grįžti Amerikon ir baigti pradėtą augštąjį mokslą, pasiekti profesijos ir pastoviai apsigyventi Amerikoje. Ir štai Brooklyno fašistai išeina su savo provokacijoms ir skelbia p. Dargį "plečkaitininku". Kokios pasekos iš to gali buti? Lietuvos valdžia gali pasinaudoti šita "Vienybės" provokacija ir pareikalauti Vokietijos valdžią suimti p. Dargį, kaipo "plečkaitininką" ir grąžinti Lietuvon, kur jį, Amerikos lietuvių laikraščio įrodymais pasiremdama valdžia gali atiduoti karo lauko teismui ir sušaudyti, arba geriausiam atsitikime ilgų metų kalėjimu nubausti. Štai ko siekia "Vienybės" fašistai ir reikia manyti, kad jie šitokias provokacijas sužiniai daro. Nes nereikia net didelio galvočiaus, kad šitą padėtį suprasti.

Kas yra toji socialdemokratų "Kova", su kuria "Vienybės" fašistai sujungę p. Dargį paskelbia "plečkaitininku?" Pirmiausiai, man teko matyti keliais atvėjais skelbiant "Kovą" pardavojimui "Naujienose". Jei šitas socialdemokratų laikraštis turėtų ką nors bendro su plečkaitininkais, tai neabejoju, kad "Naujienos jo nei skelbtų, nei pardavinėtų savo įstaigoje. Atsiklausęs vieno veikėjo, kuris gerai žino tuos žmones, kurie leidžia "Kovą" irgi gavau paaiškinimą, kad tai yra mišinys socialdemokratų ir liaudininkų jaunesniųjų veikėjų, kurie suspėjo išbėgti iš Lietuvos, kuriems reikėjo pasirinkti arba Varniai, arba ištrėmimas. Pasistengiau gauti ir pačios "Kovos" tris skirtingos laidos numerius ir atydžiai perskaitęs nepastebėjau nei pusę žodžio jokios "plečkaitiados" juose. Tai yra grynai socialistiniai griežto krypsnio laikraštis, kuris oficialiai save vadina socialdemokratų užsieny leidžiamu laikraščiu. Viename num. užtikau net pasmerkimą plečkaitininkų aferos. Tiesa, šis laikraštis yra gana karingos dvasios ir aplamai aš, kaipo tautininkas-sandarietis, negaliu su šio laikraščio turiniu ir dvasia sutikti. Bet gi bukime teisingi ir sąžiningi su savo politiniais priešais ir neskelbkime to, ko ištikrųjų nėra.

Ir vien delto, kad p. Dargis parašė savo pažįstamam Amerikiečiui paraginimą remti kovą už grąžinimą Lietuvoje demokratijos ant tokio popieros sklypelio, kurio kitoje pusėje buvo paraginimas skaityti "Kovą", tai Brooklyno fašistų organo redaktorius randa galimu ir reikalingu provokuoti p. Dargį. Jis netik provokuoja asmenį, bet net bando sujungti šį menkos vertės ir pačių fašistų melais išpustą incidentą su kitais sandariečiais ir jų darbais šaukdamas: "Dar vienas sandarietis įsivėlė į plečkaitiadą". O kiek gi sandariečių "įsivėlė į plečkaitiadą?"—klausiu to fašistinės "Vienybės" begėdžio Valaičio. Dar taip nesenas laikas, kuomet p. Dargis, bendradarbiavo ir tai pačiai "Vienybei" ir ją skaitė. Kodel tad kartu nešaukti, kad "dar vienas vienybietis įsivėlė į plečkaitiadą".

Neapsakomai biauri ir nesąžininga šita "Vienybės" fašistų provokacija pražudymui nekalto jauno žmogaus. Tikslas šios provokacijos aiškus ir įdomu tik sužinoti už kurį judošiaus grąšį šitą tarnybą Lietuvos diktatoriams "Vienybės" fašistai atlitkama prieš demokratiniai nusistačiusius Lietuvos patriotus.

Pittsburgho Sandarietis.

Garsinkitės "SANDAROJE"

KLAIPEDON

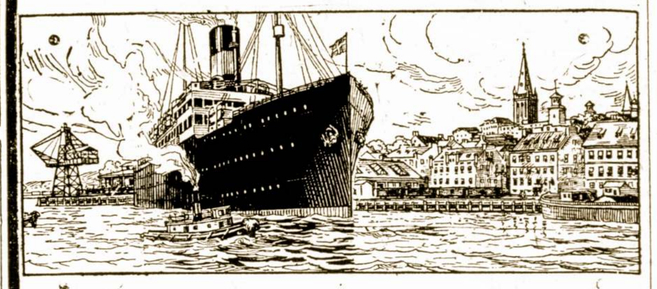

SKANDINAVU-AMERIKOS LINIJA
ATLANKYKIME LIETUVĄ
Remkime Savo Uostą — Klaipėdą!
Kam baladotis po svetimus kraštus, kuomet del lietuvių yra palaikomas nuolatinis susisiekimas New York — Kopenhaga — Klaipėda

Amerikos Lietuvių Jaunuolių Ekskursija
Rengia
Amerikos Lietuvių Ekonominis Centras

Liepos-July 3 d laivu "Frederik VIII"
Liepos-July 25 d. laivu "United State"

A. L. Laivakorčių Agentams Kooperuojant

Visos pastangos bus pašvęstos padaryt kelionę atmintina ir pilna įvairumų ir malonumų del tų, kurie dalyvaus ekskursijoje
Reikalaukite Nuo Savo Agento Laivakortės ant
SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
Lietuvos Paštų Valdybos Kotragento Paštui Vežioti
27 Whitehall Street, New York City
248 Washington St., Boston, Mass. 130 La Salle St., Chicago, Ill.
969 St. Antoine Street, Montreal, Que. Canada.

Namu Reikmenys

De Vasaros patogumo dabar galima įsigyti už
Labai Sumažintas Kainas
ABEJOSE
Peoples Furniture Co.
KRAUTUVĖSE

Kombinacijos Radios Už Pusę Kainos ir Mažiau

$190, 1931 metų mados Victor komb. radio su gramafonu, tik $95.00

1931 metų mados kombinacijos radios su gramafonu, pasirinkimas: Columbia, Philco, Kennedy, Knights ir kitų, nekurie yra verti iki 225.00, Peoples Krautuvėse įsigysite tik už $75.00

Crown ir Alcazar naujos mados standard padarymo pilnai porceluoti buffet mados gesiniai pečiai, verti veik du sykiu šios kainos, o dabar parsiduoda už..... $69.50

Console mados parceliuoti gesiniai pečiai verti iki $75.00 dabar tik po $32.50

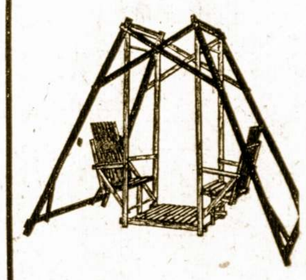

Daržų Supyklės — Tvirtai su budavotos ir sunkiai nudažytos, užtikrintos tarnauti daugybes metų — sumažinta kaina tik už $11.95

Naujos elektrikinės drabužių plovyklės parsiduoda už nau jas žemas kainas:
Nauja PRINCESS $110 vertės Plovykla už $66.00

MAYTAG Nauja plovykla už $98.50

THOR Nauja plovykla už $99.75

MAYTAG vėliausios mados už $109.50

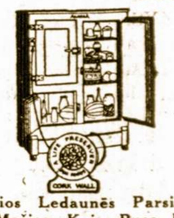

Puikios Ledaunės Parsiduoda už Mažiau Kaip Pusę kainos su 2 durim tik po.... $7.95

Su 3 durim tik po $12.50

Elektrikinės ledaunės (refrigeratoriai) visų gerųjų išdirbysčių galima įsigyti Peoples Krautuvėse už mažesnę kainą, pilnai įrengtuos namuose už $130.00

Hoover, arba Eureka — per budavoti kaurų šlavikai dirba ir atrodo kaip nauji pilnai gvarantuoti verti iki $35.00, dabar už $18.95

Lengvųs išmokėjimai Suteikiami Visiems
Demonstruojame Namuose Veltui.

Kreipkitės:
Į didžiausias ir atsakomingiausias Lietuvių Krautuves Chicagoj,

SOUTH WEST SIDES LARGEST STORES
The Peoples Furniture Co. INC.
FURNITURE, RADIOS, PIANOS, RUGS, STOVES & GEN. HOUSEHOLD GOODS
EVERYTHING For The BETTER HOMES

4177-83 Archer Ave. Cor. Richmond St. **TEL. LAFAYETTE 3171**
2536-40 W. 63 St. Cor. Maplewood Ave. **HEMLOCK 8400**
Chicago, Illinois
M. KEZAS, Vedėjas — J. NAKROŠIS, Vedėjas

ATLIK BANKO REIKALUS MIDLAND

Archer Ave. Prie Sacramento

Kadangi . . . MIDLAND NATIONAL BANK yra tiksliai tvarkomas ir konservatyviai vedamas

Kadangi . . . MIDLAND NATIONAL BANK turi vadovystę, patyrimą ir stiprumą pilnai kvalifikuotos Direktorių Tarybos ir Patariamojo Komiteto.

Kadangi . . . vien jau tie vardai teikia pilniausį užtikrinimą ir apsaugą depozitoriams.

Kapitalas	$250,000.00
Perviršis	100,000.00
Neišdalintas Pelnas ir Rezervas	55,000.00

Direktorių Taryba

DAVID E. SHANAHAN
al Estate ir Bonai—Direktorius E. L. Essley Machinery Company — Tarybos Pirmininkas Central Manufacturing District Bank, Terminal National Bank of Chicago.
H. H. BAUM
Iždininkas Harris Brothers Co.
L. OSCAR CHALLMAN
Banko Prezidentas
ROBERT D. GORDON
Bartlett & Gordon, Inc., Investmentai
CHARLES LASKER
Prezidentas Lasker Boiler & Engineering Company
E. A. LEONARD
Sekretorius-Iždininkas The Lehon Company
JOHN T. LOVE
Elektrikos Kontraktorius
JOHN R. O'CONNOR
Real Estate
HUBERT S. SILBERMAN
Prezidentas S. Silberman and Sons
CHARLES N. STANTON
Prezidentas Stock Yards National Bank
V. I. VANICEK
Banko Vice-Prezidentas ir Kasierius
JOHN WAJER
Kontraktorius ir Statytojas
FRANK L. WEBB
Prez. The Terminal National Bank of Chicago
Veikiantis Vice-Prezidentas Central Manufacturing District Bank
FRANK VOZNIAK
Real Estate
WALTER K. MILLER
Sekretorius-Iždininkas Shellmar Products Company

Patariamasis Komitetas

H. E. PORONTO
Trustee Central Manufacturing District
Prezidentas United States Cold Storage Co.
Vice-Prezidentas Union Stock Yards and Transit Co.

ARTHUR MEEKER
Prezidentas Arcady Milling Co
Direktorius Armour & Co.

Po Suvienytu Valstyjų Valdžios Priežiura

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS.

Lithuanian Weekly
Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America

Editorial Office:
3236 South Halsted Street Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
$2.00 per year in the United States
$3.00 per year in Canada and all foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Užsisakymo kaina
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausios demokratybės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo poltinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių įstikimybė Konstitucijai.

Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kartą — jaunuomenę, išauklėti sveiką, apsvietą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais — Mes be Vilniaus nenurimsim.

SANDAROS SEIMUI SUSIRINKUS.

Berašant šiuos žodžius daugelis sandariečių delegatų bus jau išvykę į Sandaros Seimą Detroite, kuris prasidės penktadieny, liepos 26 d. Musų seimai įvyksta sykį į metus ir kiekvieną kartą sutraukia burį žymesnių veikėjų iš daugelio kolonijų. Bendrai susirinkę, jie turi progos nuodugniau apsvarstyti svarbiuosius musų uždavinius ir jų atsiekimą. Apart to, seimas priima įvairius raportus, patvirtina centro valdybą ir skiria įvairias komisijas. Kadangi tas viskas užima nemažai laiko, tai seimo delegatai bus užversti darbu per dvi dienas.

Laukdami šio taip reikšmingo tautiniai demokratinės srovės suvažiavimo, galime pagvildenti keliatą klausimų su kuriais neabejotinai teks jam susidurti. Visi šitie klausimai yra, taip sakant, kurybiniai, praktiški; kasdiena besimaišą po musų rankų. Organizacijos platforma, idejinis pamatas seniai jau padarytas. Jis sutvertas daugiausiai Dr. J. Šliupo pastangomis, kuris visą savo gyvenimą pašventė žadinimui tautinio jausmo auklėjimui; demokratybės ir pažangumo. Dr. J. Šliupą dapildė kiti idejiniai darbuotojai, kurių dalis iki šiai denai tebėra musų tarpe. Visą ką turime daryti, tai laikytis šių principų ir ginti juos nuo tų, kurie bandytų sunaikinti juos ir įpiršti Amerikos lietuvių išeivijai raudoną internacionalą arba bažnyčios — močiutės nepažabotą globą.

Bet ateinanti metai, ar mes norėtum ar ne, turės buti pašvęsti praktiškam darbui. Sandarai besikuriant ir plėtojantis vyriausiu obalsiu buvo gelbėti Lietuvai iškovoti nepriklausomybę. Pirmieji musų seimų protokolai beveik išimtinai užpildyti įvairiom atskaitom, atsišaukimais ir politinėm kombinacijom tikslu atsiekti tą aukščiausi musų tautos troškimą. Tai buvo didelis ir šventas darbas ir Sandara gali didžiuotis dalyvavusi taip plačiai ir pasekmingai.

Bet kas šiandie? Beabejonės, Lietuva ir jos pavergta sostinė Vilnius pasilieka arti musų širdies. Bet veikimo sritis čia nepasibaigia. Kiekvienoj Amerikos lietuvių kolonijoj reikalinga palaikyti tautiškumo jausmas; reikalinga kurti įstaigos, kurios palengvintų tą darbą ir apie kurias suktųsi jaunimo organizavimas. Tam viskam turėsim sukelti lėšų ir kiekvienas sandarietis privalo buti pasirengęs atlikti savo dalį. Čia neužteks vienų žodžių ir pasyvaus pritarimo.

Gal but dabar nėra geriausi laikai ir daugelis musų atjaučia bedarbę. Bet juk visados taip nebus. Ir per šį sunkesnį periodą galime skubiai ruoštis prie ateinančių darbų, kuomet pasikeitus aplinkybėms Sandara vėl atsistos priešaky Amerikos lietuvių visuomenės su rimta veikimo programa ir skaitlingu buriu darbininkų.

KONFLIKTAS TARP BAŽNYČIOS IR TAUTOS VILNIAUS KRAŠTE.

Nuostabu, kad Amerikos lietuvių katalikų spauda beveik nieko nerašo apie įvykius okupuotam Vilniaus krašte, kur lietuviškos mokyklos ir bažnyčios yra varžomos ir uždarinėjamos ne kieno kito, bet lenkiško vyskupo michalkevičiaus įsakymu.

Palesos parapijos klebonas kun. Budreckis, pasak Vilniaus lietuvių laikraščių, nemažai darbavos savo tautiečių reikalams. Bet staiga iš vyskupo raštinės ateina įsakymas, kad kun. Budreckis apleistų parapiją. Žmonių reikalavimai ir prašymai nieko negelbėjo. Vyskupas, matyt, yra nusistatęs panaikinti lietuvių parapiją ir priskirti ją prie lenkiškos, Valdonų miestely.

Kitoje vietoje, Vasiunuose, už lietuvišką veikimą buvo įsakyta kun. Miškiniui išsikraustyti. Parapijonų sujudimas buvo didelis. Jie surinko apie 2000 parašų ir su speciale delegacija nusiuntė juos popiežiaus nuncijui Varšuvoj. Delegacija net buvo sutikusi padaryti kompromisą — įsileisti lenkišką pamokslininką į grynai lietuvių bažnyčią, bile tik pasiliktų kitos lietuviškos apeigos. Nuncijus pasižadėjo viską bešališkai ištirti. Bet už kiek laiko, kun. Miškinis gavo perspėjimą, kad jeigu bėgyje savaitės laiko jis neapleis Vasiunų parapijos, tai bus suspenduotas.

Iš čia paduotų poros pavyzdžių (o jų gali buti ištisa virtinė) kiekvienas pamatys, jog katalikų bažnyčios viršunės Vilnijoj neužmiršo savo istorinės rolės lenkinti lietuvius ir gudus. Vyskupas Michalkevičius yra lenkų šovinistas ir persekioti kitaip kalbančius jam yra didesnis malonumas negu skelbti Dievo žodį.

Ir taip Vilniaus krašto lietuviai katalikai atsidurė nepaprastai sunkion padėtin. Iš pat mažens jie buvo mokinami, kad vyskupo autoritetas paeina iš pat dangaus; kad jo įsakymai reikia klausyti be murmėjimo, nes kitaip neteksi amžino išganymo. Bet štai tas pats vyskupas aiškiai prasilenkia su teisingumu, norėdamas išrauti iš žmonių sielos tautinį jausmą, kuris yra senesnis ir tvirtesnis už patį tikėjimą. Žmonių sąžinėj įvyks ta smarkus konfliktas ir jie nežino, kurion pusėn eiti— su savo tauta ar bažnyčia. Drąsesnieji pasirenka pirmąji, tie, kuriems neva sielos išganymas stovi aukščiau už tautos reikalus, pasiduoda vyskupo kontrolei.

Daug konfliktų butų galima išvengti, jei katalikų bažnyčia bent šiek tiek sudemokratėtų. Dabar ji iškilmingai vadina save monarchija, kur ne tik popiežiaus, bet ir vyskupo galia arba jurisdikcija yra neaprubežiuota. Ką jie pasako, yra šventa. Žmonių balsai ir valia lygi zero. Delto tai Vilniaus lietuviams katalikams ir tenka skaudžiai nuketėti nuo "visagalio" lenkų vyskupo Michalkevičiaus.

Vilniaus Vadavimo Reikalai.

Vilniaus Vadavimo Komiteto valdyba turėjo savo posėdį Birželio 11 dieną, kuriame be kitų reikalų, buvo apkalbėtas devintos spalio paminėjimas.

Tą dieną lenkai atplėšė nuo Lietuvos Vilnių, kurį ir šiandien jie dar tebelaiko, ir norėdami kuo ilgiausiai jį pasilaikyti žiauriausiai slopina kiekvieną lietuvišką judėjimą tame krašte. Nuolatos pasiekia musų ausis šiurpus gandai apie lietuvių persekiojimą Vilnijoje. Ten yra uždarinėjamos lietuviškos mokyklos, knygynai ir kitokios tautiškos organizacijos arba įstaigos; už kiekvieną lietuvystės pasireiškimą, to krašto žmonės turi nukęsti.

Bet Vilniaus krašto lietuviai, nors persekiojami, nenuleidžia rankų, bet dirba lietuvystės darbą. Jie kuria ir palaiko lietuviškas mokyklas ir knygynus, duoda lietuviškas paskaitas ir organizuoja įvairius kliubus ir organizacijas.

Tai yra sunkus darbas, reikalaująs milžiniškų pastangų ir pinigiškų išlaidų, bet naudingas, garbingas ir butinai reikalingas.

Kadangi vilniečiams vieniems yra sunku atsilaikyti nuo lenkų puolimo, kuriems rupi lietuvių ištautinimas ir sulenkinimas ir kadangi kiekvienam lietuviui yra svarbu palaikyti tame krašte lietuviškumą, tai prieš keletą metų buvo įkurtas Lietuvoje ir Amerikoje **Vilniaus Vadavimo Komitetas,** kurio pareiga ir tikslas buvo remti, moraliniai ir medžiaginiai, visokį lietuvišką judėjimą tame krašte.

Tai buvo pagirtinas ir prakilnus darbas, ir atrodė, kad jis bus pasekmingas, bet, dėja, išėjo kitaip.

Amerikoje Vilniaus Vadavimo Komitetas negalėjo sutartinai veikti, nes klerikalai norėjo, kad šis komitetas rupintųs netiek lietuvystės, kiek klerikalizmo palaikymu Vilniaus krašte. Kadangi šis komitetas nesutiko pildyti tas jų užgaidas, tai jie netik kad nepadėjo dirbti tą prakilnų tautišką darbą, bet jie ten dar trukdė.

Atrodė, kad pasilikę kairiosios pakraipos žmonės veiks sutartinai ir be klerikalų pagelbos atsieks savo tikslo. Per keletą pastarųjų metų buvo surinkta ir nusiųsta į Vilnių nemaža suma pinigų ir buvo nemažai rašoma laikraščiuose apie Vilniaus vadavimo reikalą, bet dabartiniu laiku, kuomet Amerika tapo paliesta tokios žiaurios bedarbės tas darbas nusilpnėjo.

Antra priežastis to darbo nusilpnėjimo yra Socialistų pasekimas klerikalų keliu. Praėjusiais metais jie buvo dalinai įėję į Vilniaus Vadavimo Komiteto valdybą ir netik patys joje nieko neveikė, bet ir kliudė antrąjai valdybos pusei ką nors veikti.

Po tokios apatijos jie šįmet į valdybą atsisakė kandidatuoti, ir žinodami, kad dabartinė valdyba daugiau veiks, kaip buvusioji nusprendė jai, kiek galint, kenkti.

Jie numanė, kad Vilniaus Vadavimo Komitetas šįmet paminės devintą spalio ir norėdami pakenkti jam, jie patys tą dieną rengia apvaikščiojimą savo tikslams. Kad Vilniaus Vadavimo Komitetas nepaimtų ant tos dienos salę, jie anksti pavasarį nusamdė Lietuvių Auditoriją spalio devintai dienai.

Negana to, jie pavydėdami Vilniaus Vadavimui, ir norėdami užbėgti jam už akių, nusamdė Lietuvių Auditoriją 1932 metų vasario 16 dienai. Jie tokį pragaištingą darbą dirbdami dar drįsta kaltinti Vilniaus Vadavimo Komiteto valdybą del jos neveiklumo.

Nežiurint tokios jų pragaištingos politikos, Vilniaus Vadavimo Komitetas nutarė rengti Spalio 9-tos dienos apvaikščiojimą 7 dieną spalio, trečiadienį.

Vilniaus Vadavimo Komitetas tikisi, kad žmonės supratę pragaištingą Socialistų politiką, skaitlingai atsilankys į šį Vilniaus Vadavimo rengiamą paminėjimą.

Vilniaus Vadavimo Komiteto Sekretorius.

Sandaros Seimo Išvakarese

Niekuomet pirmiau nebuvo tokis svarbus momentas besiartinant Sandaros seimui, kaip šiemet yra. Besiartinantis šių metų Sandaros seimas turi prieš save labai svarbius uždavinius. Pirmiausiai reikia dėti visos pastangos sustiprinimui ir praplėtimui pačios Sandaros organizacijos. To sustiprinimo pamatinė sąlyga yra suradimas priemonių įvedimui reikiamos disciplinos pačių sandariečių tarpe, sukuopimas visų Sandaros narių jėgų pačios organizacijos darbams.

Kuomet Sandaros nariams bus suteikta užtektinai darbo savos organizacijos reikalais, tuomet sandariečiai neturės laiko rupintis ir dirbti kitų grupių, dažnai net Sandaros priešų, darbus. Todel šis Sandaros Seimas turėtų nuodugniai apsvarstyti galimybės ir surasti priemones sekmingai pravesti agitacijos, kulturinio veikimo vajus, tuo tikslu skelbiant ir vykinant konkursus ir kitais budais judinant sandariečius prie veikimo, dauginant Sandaros narių skaitlių.

Toliaus, šiandie prieš Amerikos lietuvius stovi keli svarbūs klausimai, kurių teigiamam išsprendimui Sandara gali suvaidinti kuone nulemiantį vaidmenį. Pirmiausiu ir bene svarbiausiu klausimu, tai paties Amerikos lietuvių visuomeninio gyvenimo sujrimas. Ypatingai tautinės sriovės galima sakyti visiškas paįrimas. Šiandie prigyvenome net tokio momento, kad kai kurie save "šimtaprocentiniais tautiškais laikraščiais" pasivadinę virto didžiausiais musų visuomeninio gyvenimo demoralizatoriais, visų tautinių darbų sabotažninkais ir ardytojais. Galutinai praskydo tie, neva tautiniai, laikraščiai pikčiausiomis kolionėmis, šmeižtais, net provokacijomis prieš tuos žmones, kurie tautinėje sriovėje per keliasdešimts metų yra dirbę ir šiandie dirba. Tokios padėties ilgiau toleruoti negalima. Tas netik kliudo musų tautiniai kulturiniams darbams, bet padaro beveik visiškai negalimu jokį veikimą.

Šitos padėties svarbiausia priežastimi yra ta aplinkybė, kad musų idėjinė organizacija Sandara iki šiol buvo nusilpnėjus ir nebuvo tvirtos organizuotos jėgos tokiam besiplečiančiam išgvėrimui pasipriešinti. Todel įsigalėjo neatsakomingi vaikiozai, net laikraščius pasiėmė savo kontrolėn ir dabar švaistosi su ta savo destruktyve demoralizacija Amerikos lietuvių gyvenime. Bet gerbiami musų tautinio veikimo veteranai, kur nueisime taip eidami toliau?

Štai delko reikia susidomėti visiems Amerikos lietuvių tautinio veikimo veteranams šiuo Sandaros Seimu. Reikia visiems stoti Sandaron ri apsišarvavus idėjinės organizacijos drausmingumu reik eiti gydyt tas piktas, kuris taip drąsiai kelia savo galvą visuomeniniam tautinės sriovės veikime. Šis Sandaros Seimas turi pastatyti tvirtą frontą prieš tuos musų tautiniai kulturinių darbų ardytojus, nes to iš mųs reikalauja Amerikos lietuvių ateitis.

Antru irgi svarbiu klausimu, tai SLA. organizacijos reikalai. Šios svarbiausios ir didžiausios Amerikos lietuvių pašelpos ir apdraudos organizacijos palaikymui ir išauklėjimui daugiausiai darbo ir išlaidų padėjo tautinės sriovės žmonės. Gali sakyti kas ką nori, bet šito fakto niekas negalės užginčyti. Todel šiame Sandaros Seime butų pilnai vietoje aptarti busimiems SLA. Pildomosios Tarybos rinkimams kandidatus ir nustatyti sandariečių sąstatą, kurį privalėtų remti kiekvienas sandarietis. Ypatingai šiais laikais reikia Sandarai, kaipo oficialiai Amerikos lietuvių tautinės sriovės organizacijai, susidomėti SLA. organizacijos likimu. Visi žinome, kad reikia radikalių permainų Pildomojoj Taryboj— šitą reikalingumą visi SLA. nariai jaučia. Tuo pasinaudoti siekia visokie triukšmus mylinti politikieriai, kurie neturi nuopelnų Susivienijimo darbuose, tad triukšmu, intrygomis ir įvairiu politikavimu bando pasiekti savo tikslo, SLA. vairuotojais patapti.

Sandaros Seimas galėtų aptarti šį reikalą ir pastatyti savo sąstatan nominacijose į Pildomąją Tarybą bent po tris kandidatus į kiekvieną urėdą, kad SLA. nariai galėtų pasirinkti kuris kandidatas geriaus jiems patinka. Reikėtų parinkti rimtus, užsitarnavusius, savo teisingumu ir sąžiningumu žinomus ir turinčius reikalingas kvalifikacijas ir neabejotinus gabumus tiems urėdams veikėjus. Sandaros sąstate pirmenybę turėtų gauti sandariečiai ir antraeiliais kandidatais galima nurodyti kitų sriovių tinkamus ir žinomus veikėjus. Bet Sandaros ir visų sandariečių pareiga pirmiausiai remti sandariečius. To reikalauja idėjinės organizacijos disciplina ir pats teisingumo principas. Pagaliau, sandariečiai pirmiausiai ir daugiausiai tegali pasitikėti tik savo nariais, tokiais nariais, kurių praeities darbai yra žinomi teisingais ir sąžiningais darbais, kurie yra nuoširdžiai pasidarbavę pačios Sandaros gerovei.

Čia suminėtuose tik dviejuose Amerikos lietuvių gyvenimo reikaluose Sandara gali vadovaujančią rolę vaidinti. Linkėtina, kad šis Sandaros seimas atkreiptų rimtos domės į šiame rašinėly suminėtus reikalus. Tas suteiks ir pačiai Sandarai didesnio prestižo Amerikos lietuvių visuomenėje, ir bus pasitarnauta pirmaeilės svarbos visuomeniniams reikalams. Sandariečių pamatiniais principais yra lietuvybė, tautiniai kulturinis veikimas, tad ir stovėkime tų savo principų sargyboje ir dirbkime jų įgyvendinimui.

Busiantis Delegatas.

Aplinkui Pasidairius

Turistų sumažėjimas

Iš Paryžiaus praneša, jog šį metą mažiau gaus turistų, ypač iš Amerikos. Pastarų kelių metų periodu, Francija gaudavo vien tik iš amerikonų turistų 200 milijonų dolerių; bet šį metą tikisi tik pusę tos sumos gauti. Vokietija, Italija ir Anglija taipgi neturės tiek įeigų iš turistų šį metą. Priežastis to, kad visame kapitališkame pasaulý yra ekonominis krizis. Tik Rusija krizio nepažinsta. Well, rusai krizy gyvena nuo 1917 metų revoliucijos katastrofos. Tiesa, dabar Rusijoj yra darbų, iš Amerikos amatininkai ir inžinieriai vyksta Rusijon darbų ieškoti ir gauna.

Turizmas į Lietuvą

Lietuva nors graži ir patogi šalis del turistų, bet jos rezortai dar neišgarsinti. Mat Lietuva neturi užsieny biurų ir nėra kam teikti informacijas, paraginti turistus keliauti Lietuvon. Musų diplomatams turizmo reikalais rupintis yra žemas dalykas. Patarčiau Lietuvos Vidaus ir Užsienio ministeriams, taipgi rezortų savininkams steigti Amerikoje ir kitose šalyse turistams informacijų biurus.

Iš Tragedijos Farsas

Lietuvos teismas rado buvusį pralotą K. Olšauską kaltu žmogžudystei, nuteisė jį keliems metams kalėti. Gi buvęs diktatorius Voldemaras butent konfiskavo Olšausko turtus ir atėmė iš jo pilietybės teises. Pagaliau Jo didinybė Prez. Smetona, Olšauskui kaltę dovanojo, ištrėmė užsienin visam amžiui, dabar leido sugryšti, atgaut pilietybės teisę ir nusipirkti revolverį, grąžino jam konfiskuotą turtą, kuris buk siekia virš 100,000 litų. Olšausko tragingas likimas, arba ta sensacinga jo byla tapus tragedija staiga tapo farsu.

Gražiai pašiepė

Bridgeport Conn. sandariečių neįvykusiam piknike lankėsi iš Brooklyno garsųs federantai — "šimtaprocentiniai" musų tautininkai. Čia jie atvykę pikniko vieton susitiko su gerais tautininkais, "Vienybės" šėrininkais ir susėdę prie stalo kaipo geri draugai ir vienminčiai, pasidėjo savo sandvičius ir pradėjo kalbėti apie "Vienybės" editorialus.

Brooklyno draugai manė, jog jų sandvičiai geresni, tai ir "Vienybės" editorialai geresni už kitų laikraščių. Kilo ginčas: tuom tarpu didelis juokdarys, bet geras "V." prietelius p. Adomas Stankus, išsitraukęs dvi riekes duonos iš savo kišeniaus, sudėjęs jas kruvon, sako: "Ot, tai bent sandvičius!" Gi vienas iš Vienybininkų, turbut "V." manageris p. Rudninkas, atkirto: "Nei jame mėsos nei daržovių, nieko gero jame nėra!" "Tai, drauge,"—sako p. Stankus—"toks geras kaip "Vienybės" editorialas!" ir juokėsi pats susiriesdamas ir visi kiti, tik vienybininkai biskutį nukaito. Taip baigėsi ginčas del editorialų.

Kodel tautininkai pykstasi

Lietuvoje tautininkai pyksta vieni ant kitų, kad jiems neužtenka valdžios ėdžių, kad vieni kitiems nepasitiki, kad vieni jų yra laisvamaniai, kiti dievobaimingi. Lietuvos tautininkus sekdami ir Amerikos liet. tautininkai pyksta vieni ant kitų tik delto, kad sandariečiai nepritarė nei Voldemarui nei Smetonai, vienybiečiai pyksta ant sandariečių, kad pastarieji nepritaria peštukams ir oportiunistams Voldemaro-Smetonos išperėtiems "Tautininkams".

Varėnos dzukas.

Garsinkitės "SANDAROJE"

Mano Kampelis

Rašo Padnackas

SO. BOSTONO "Darbininkas" visgi nekrikščioniškai meluoja. Tulą laiką atgal P. Dargis iš Berlyno parašė savo draugui laišką, kuriame prašė: "pagelbėti šioje nelygioje kovoje su Lietuvos fašistais". Tame nieko napaprasto. Katalikų veikėjai iš Kauno parašo dar griežčiau. Bet "D." norėdamas įkąsti sandariečiams, suranda, kad p. Dargis: prašo paramos plečkaitininkams.

JEIGU visi stovintieji už demokratiją priskiriami prie plečkaitininkų, tai kodel tuomet "D.' tyli apie save? Juk ir jis skelbiasi demokratu.

Toks pigus politikavimas; žodžių ir minties sąmoningas kraipymas, parodo, kad musų katalikiškoji spauda yra apipuvus iš pat pamatų. Prisidengdami šventybės skraiste, jie apgaudinėja ir demoralizuoja musų visuomenę.

TIKĖKIT ar ne, bet Pennsylvanijos valstijoj gyvena lietuvė Elzbieta Kaminskienė, kuri ateinančio rugpiučio m. susilauks 110 metų senumo.

Ji gimė Lietuvoj 1821 metais. Lietuva tuomet buvo valdoma rusų caro Aleksandro I ir turėjo dar daug laimės; faktišką autonomiją, kuri dešims metų vėliau buvo panaikinta.

ELZBIETOS Kaminskienės amžius, pasak amerikiečių laikraščių, yra patvirtintas gauta iš Lietuvos metrika.

Iki šiam laikui senumo rekordą turėjo lankęsis Amerikoj Skinderis. Bet pasirodo, kad moteris ir jį sumušė.

SLA. yra keliatas gana gabių ir patyrusių visuomenėj vertelgų. Adv. F. Bagačius, adv. J. Borden, P. Grigaitis, pasižymi savo užkulisine politika. Tai naujas triumviratas, kuris tikisi pasiimti SLA. į savo neginčijamą kontrolę.

Pastaraisiais laikais jie ėmė nė iš šio nė iš to prisispyrusiai ginti P. Jurgeliutę neva nuo SLA. prezidento p. Gegužio puolimų. Kiek pirmiau, jie buvo pasirengę patys kryžiavoti p-lę Jurgeliutę ir mums dar teko del to su jais peštis.

KODEL jie taip staiga permainė savo taktiką? Tur but mano, kad globodami merginą, arba kaip "Dirva" išsireigią sekretorę" jie daugiau šikia: **"musų gabią ir mandagią sekretorę"** jie daugiau laimės visuomenės pasitikėjimą. Jeigu tie du advokatai ir redaktorius ištikro mano, jog p-lė Jurgeliutė yra gabi ir mandagi, mes galim jiems pritarti. Bet tuomet reiktų tą patį pripažinti ir p. Gegužiui bei Vitaičiui, kurie Devenio paskolos klausime dar mažiau įvelti.

LATVIJOS prez. Kvėsis laike dainos iškilmių Rygoje, pasakė, kad daina iškovojusi jiems nepriklausomybę. Per šimtmečius ji stiprinusi latvių tautinį jausmą ir neleidusi setimai vokiečių dvasiai paimti viršų.

Latviai yra lietuvių broliai; kadaise gyveno kruvoj. Bet kryžiokams užkariavus latvių žemę jie atsiskyrė nuo musų ir pakeitė savo kalbą ir papročius. Gal kuomet nors ta pati daina vėl mus sujungs į kruvą.

HOOVERIO kabinetė nariai bando suversti visą atsakomybę už bedarbę ant ateivių. Darbo sekretorius W. N. Doak parašė Hearsto laikraščiams agitačijinį straipsnį, kuriame didžiuma kaltės už blogus laikus meta svetimtaučiams. Prie progos, jis siulo, kad kiekvienas prasižengęs ateivis butų deportuotas.

Jeigu darbo sekretorius tik tiek išmano apie ekonominius klausimus, jam vertėtų tylėti. Tokio milžiniško krizio kokį dabar pergyvena ne tik Amerika, bet ir visas pasaulis, negali sukelti keliatas desėtkų tukstančių ateivių.

Vyras; Veliaus Moteris

Prieš keturiasdešimtis metų Jutlandijos (Danijoj) miestelyje Veile pastoriui Vegeneriui gimė vaikas. Jis buvo pakrikštytas Einoro vardu ir į bažnyčios knygas įrašytas kaip vyriškos lyties kudikis. Tai buvo gražus kudikis ir kadangi motina jį puikiai rėdė, jau anuomet atsirado daugelis žmonių, kad pamanyda vo jį esant mergaitė.

Pats Einaras laikė save berniuku ir visą laiką žaisdavo su savo broliais. Tačiau — jo didžiausias džiaugsmas, kaip jis pats pasakoja, buvęs nusitverti seserų lėles, žinoma, niekam nematant. Kada Einaras paaugo, kartas nuo karto jausdavosi, jog jis ne toks pat vyriškis, kaip visi. Bet tas mintis visuomet išblaškydavo pamėgimas meno ir literaturos. Jis panorėjo buti dailininku ir todel atvykęs į Kopenhagą pastojo meno akademijon.

Čia jis susipažino su jauna mergina Gerda, kuri savo gyvenimo pašaukimu taip pat buvo pasirinkusi dailę. Jiedu įsimylėjo iš pirmojo pasimatymo. Jam buvo 20, jai 17 metų. Vedybų prasmės jie visiškai nesuprato. Vedė ir gyveno kap geri draugai. Ir taip ištisus dvidešmts metų. Tarp jų buvo draugystė ir bendras darbas ir nieko iš to, ką kiti vadina vyro ir žmonos gyvenimu. Gal todel jie yra nutarę ir ateityje nesiskirti nors aplinkybės visiškai pasikeitė.

Gerda piešdama savo paveikslus dažnai savo vyrą Einarą naudodavo kaipo modelį moteriškoms figuroms. Instinktas jai davė jausti, kad jos vyre yra labai daug moteriškų bruožų ir moteriškumo, kuris sąmonėje reiškiasi vis aiškiau ir aiškiau. Po to sekė eilė nelaimingų metų, kada Einaras negalėjo atsikratyti minties, jog jame ne viskas tvarkoje ir kažkas reikia atitaisyti. Jį kažkas slėgė, kas reikalingas buvo paliuosuoti ir kas nedavė jam dirbti. Prie sielos kančių prisidėjo dar psichiškos. Pagaliau jis vyksta į Paryžių ir šaukiasi tenai gydytojų pagelbos. Niekas nenori jam tikėti. Jį laiko paprastu isterišku vyru, gydo rentgeno spinduliais ir vietoje padėję, padaro tiktai daugiau žolos.

Netekęs paskutinės vilties tapti normališku žmogumi, nutaręs nusižudyti, jis vieną gražią dieną susipažįsta su vokiečiu ginekologu prof. W., kuris veda Dresdeno miesto moterų kliniką. Profesorius jį ištyrinėja ir randa, jog Einaras labiau yra moteris, negu vyras. Po to, dar dviejų specialistų ištirtas jis atsigula pas profesorių į kliniką ir leidžia sau padaryti kelias sunkias operacijas. Jos tokios sudėtingos, jog žemėje buvo atliekamos pirmą kartą ir mokslininkai jas laikė naujausiu mokslo pasisekimu.

Einoro kančios tęsėsi kelis mėnesius. Kartkartėmis jis buvo visiškai prie mirties. Bet mokslas ir organizmas nugalėjo. Į kliniką atvyko vyras Einaras Vegeneris, o iš jos jau išsirašė moteris Lili Elbe. Tai vardas, kurį naujai atsiradusi moteris sau pasirinko.

Paklausta ar ji dabar laiminga, Lili Elbe atsako:

Taip, labai. Aš taip laiminga, kad laimingesnė buti negalėčia. Pagaliau man pasisekė pasiliuosuoti nuo savo, vos mane į kapą nenuvedusio, dvilypiškumo ir susijungti viena me asmenyje. Einaras Vegeneris išnyko ir todel jis nebegali kurti. Jo kuryba gludėjo jo dvilypiškume. Ar kur šiu aš? To nežinau. Bent neturiu dabar noro. Tik pamanykite, dabartinis gyvenimas man visiškai naujas ir aš turiu prie jo pripras ti. Ir pagaliau jei aš kursiu, Einaro darbų baigti negalėsiu. Visa mano buitis, visa pasaulėžiura pasikeitė. Einaro kuryba vis delto buvo vyriška, o aš dabar esu moteris.

Tuoj iš ligoninės išėjus, teismas pripažino buvusio Einaro ir jo žmonos Gerdos jungtuves neasančiomis. Bet buvę vyras ir žmona, dabar dvi ištikimos daugės pasiliko kartų. Jos buvo suruošę Kopenhagoje Gerdos Vegener ir buvusio Einoro kurinių parodą. Paroda labai gausiai buvo lankoma, nes kiekvienas nori pamatyti, kaip atrodo kuriniai moters, kuri išbuvo 40 metų vyru. Parodoje taip pat galima buvo matyti buvusius vyrą ir žmoną, o dabar Mangos Lili ir Gerda. Juk tai paskutinioji jau mirusio pasauliui vyro darbininko Einaro paroda. Panelė Lili atrodo dabar jaunutė, kur kas jaunesnė už savo buvusią žmoną Gerdą, panelė. Ji dėvi trumpą suknelę, aukštais kulniais batukus, modernišką skrybelaitę. Jai galima duoti dvidešimts su viršum metų. Mat darant operacijas ji kartu buvo pajauninta ir profesoriaus W. tvirtinimu yra nor mališka moteris ne tiktai siela, bet ir kunu.

Paklausta ar ji laiminga, kad jos vyras tapo moterimi, Gerda atsakė — taip.

—Aš džiaugiuosi, kad Lili pasiliuosavo nuo savo sielvartų ir tapo normali moteris. Aš jos niekad neapleisiu. Mes liksime draugės visam gyvenimui. Aš jai dabar busių palydove ir patarėja, kaip eiti naujuoju, jai dar svetimu gyvenimo keliu.

Daugiau nieko iš Gerdos išgauti negalima. Jos akyse neįskaitomas joks pergyventos tragedijos sielvartas. Ji vyksta netrukus į Moroko, o Lili į Paryžių.

"N. Ž."

LOWELL, MASS.

Birželio 6 d., Vytauto Kliubas turėjo atidarymo savo šokius, į kuriuos suvažiavo gražus burys jaunimo ir gražiai linksminosi.

Apie tai sužinojęs vietos dušių "ganytojas" kun. Strakauskas pradėjo nertis iš kailio ir birželio 10 d. susišaukė į bažnytinį sklepą savo parapijonus ir įgrasino, kad jie neleistų savo vaikus į Vytauto parką.

Kuomet jaunimas eina į svetimtaučių parengimus ir susidraugauja su žemos rušies draugais, tai kunigėlis tyli, bet kuomet tas pats jaunimas praleidžia linksmai laiką lietuvių tarpe, tai tuomet "skandalas". Tai mat kokia logika pas dušių ganytoją— gali eiti su žydais, italais lenkais ir gal net su negrais, bet gink Dieve ne su lietuviais. Ir kam dar jis pats save lietuvių vadina?

—Vietinis.

Bus Lietuvių Radio Programas.

Sekančio antradienio vak. nuo 6:30 iki 7:30, iš stoties WGES 1360 kilocycles įvyks lietuvių radio programas, kuris dabar duodamas kas antradieniais, lėšmis lietuvių firmos — Peoples Furniture kompanijos.

Teko girdėti, kad busintis progarmas yra labai rupestingai prirengtas, kurio išpildyme yra pakviesti įžymųs lietuviai radio dainininkai ir dainininkės, kurie dainuos solo, duetus trio ir tt. Prie to bus graži muzika, kalbos ir kiti įvairumai, kas suteiks daug malonumo radio klausytojams.

—Rep.

Pranešimas

Dr. A. J. Bertash
perkėlė savo ofisą į
756 W. 35th Street
N. E. corner So. Halsted ir 35 gatvės
Tel. Boulevard 5913 ir 5914
Valandos: 1—3 P. M. 6:30—8:30 P. M.

Dr. S. Naikelis
perkėlė savo ofisą į
756 W. 35th Street
N. E. corner So. Halsted ir 35 gatvės
ir permainė telefoną į
Tel. Boulevard 5914 ir 5913
Valandos: 2—4 P. M. 7—9 P. M.

CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJOS
PIKNIKAS
Nedėlioj, Birželio-June 28, 1931
Chenausko Darže (Dabartiniam Birutės Darže)
Pradžia 10 val. ryte

Taipgi šiame piknike bus leidžiama išlaimėjimui puikus Willys Six Automobilis, vertės
$776.00
kurį parupino White Sox Motor Sales savininkas, p. S. Rumchaks.
Kviečiame visus dalyvauti
CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJOS BENDROVĖ

Sandaros Spaustuve Atlieka

Visokius Spaudos Darbus Greitai, Tinkamai ir Pigiai

Spausdiname įvairias biznieriams blankas, business cards, atskaitas, bilas, Letterheads ir kitus.

Draugijoms: konstitucijas, įstojimų blankas, plakatus, "Show Cards", atvirutes ir t. t.

Didžiausius pagarsinimus, knygutes, programus, pranešimus bei pakvietimus (invitation cards) ir kitus spausdinius.

Ypatingą domę kreipiame į užsakymus iš kitų kolonijų.

Taigi Visais Spaudos Reikalais Kreipkitės į Sandarą, o Užtikrinam, Kad Gausite Gerą Patarnavimą.

SANDARA
3236 South Halsted Street, Chicago, Ill.
Telephone Calumet 3277

Greitas Laivu Patarnavimas į Europą
Per Hamburgą Musų Moderniniais Laivais
HAMBURG DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN NEW YORK
Išvažiuoja reguliariai kas savaitė. Taipgi reguliariai išplaukimai mus populiariais kambariniais laivais:
ST. LOUIS, MILWAUKEE. IR CLEVELAND.
Prieinamos kainos
Tiesioginiai gelžkeliais susisiekimai su Lietuva
Del informacijų kreipkitės į lokalius agentus musų
HAMBURG-AMERICAN LINE
177 No. Michigan Ave., Chicago, Ill.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

HARTFORD, CONN.

SLA Jubillėjinis išvažiavimas gerai pavyko

Birželio 21 d. (sekmd.) liet. parke Glastonbury įvyko SLA. 124 kuopos 25 metų gyavimo sukaktuvių jubelijinis išvažiavimas. Iškilmingai tapo paminėtas šios kuopos 25-metinis jubilejus. Privažiavo daug svečių iš Conn., Mass. ir New Jersey valstijų, taipgi vietiniai ir apielinkės lietuviai skaitlingai dalyvavo. Diena buvo nepaprastai graži. Iškilmėse dalyvavo vietos tris didžiulės pašalpinės draugijos incorpore.

Draugijų pasitikimas

Gražus buvo įspudis kuomet nuo parko vertų šv. Jono Evangelisto, šv. Juozapo ir Lietuvos Did. Kunig. Vytauto draugijos rikiuotei incorpore vedamos SLA. 124 kp. Pirm. p. V. M. Čekanausko (kiekviena paskirai) maršavo linkui joms sutikimui parengts vietos tarpe gražių medžių arti paviliono kur plevėsavo Amerikos ir Lietuvos didelės gražios vėlevos; maršuojant garbės svečiams — draugijų nariams, orchestra griežė maršą. Atėjus prie priėmimo vietos, SLA. 124 kp. Pirm. pasveikino svečius iškilmingai keliais žodžiais ir paduodamas jiems ranką kaip frasvečius prie stalų kur juos vaišino. Publika taipgi sveikino svečius aplodismentu.

Programas ir kalbos

Sugaudus trimitui, publikai susirinkus, orchestra sugraino Amerikos ir Lietuvos tautinius himnus, Pirm. p. V. M. Čekanauskas savo įžanginėj kalboj pasveikino visus svečius ir publiką, padėkavojo jiems už skaitlingą dalyvavimą jubilejiniame SLA. kuopos išvažiavime ir dalyvavime ceremonijose paminėjimui 25 m. sukaktuvių SLA. 124 kp. gyvavimo. Pirmu kalbėtoju perstatydamas gerb. senelį A. K. Mašiotą vieną iš seniausių likusių SLA. organizacijos narį buv. SLA. 14 kp. Cleveland, Ohio ir vėliau organizatorių įsteigėją SLA. 124 kp. ir dabar joje uoliai besidarbuojanti pareigose Vice-Pirmininko.

Gerb. Mašiotas jausmingai kalbėjo, pareiškė jog jis yra linksmas matydamas SLA. 124 kp. minint 25 metų sukaktuvių jubileju. Taipgi jis pabriežė, kad jis budamas SLA. organizacijos nariu jau per suviršum 40 metų, džiaugiasi šios organizacijos augimu ir turėjimu, jis nupasakojo kaip SLA. įsikurė 1889 m. ir kiek jį visko pergyveno, kaip vos su keliais nariais ir apie 15 Dol. turto pradėjo savo veikimą ir išaugo į arti 25,000 narių ir milijoną ir pusę turto. Tie visi Susivienijimo gyvenimo ir augimo metai — sako p. Mašiotas — man gerai žinomi ir delto aš šiandiena esmi linksmas matyti, kad ši SLA. 124 kp. taipgi jau užbaigus 25 metų sukaktuves gali savo darbais pasididžiuoti ir gerėtis kartu su manim.

Draugijų atstovų kalbos

Šv. Jono Evangl. draug. Pirm. p. K. J. Kasmanaitis savo trumpoj bet turtingoj kalboj linkėjo SLA. 124 kuopai ilgiausių metų gyvuoti ir vardu savo draugijos atminčiai šio jubilejaus įteikė dovaną SLA. 124 kuopai auksu $10. Antru kalbėtoju buvo Šv. Juozapo draug. atstovas gerb. Simanas Gaučas, jis taipgi gražiai palinkėjes SLA 124 kp. gyvuoti ir sulaukti 50 m. jubilejų paminėti, savo draug. vardu įteikė jubilejaus atminčiai dovaną $5.00. Trečiu iš eilės kalbėjo gerb. Jonas Petrukevičius Pirm. L. D. Kunig. Vytauto Draugijos ir savo jausmingoj kalboj pabriežė jog jis ir jo draugijos nariai džiaugiasi dalyvaudami jubilejniame paminėjime ir dėkavoja už pakvietimą, taipgi linki ilgu metų SLA. kuopai gyvuoti ir vardu savo draugijos atminčiai jubilejaus įteikė dovaną $5.00.

Toliau programą papildė SLA. organizacijos veikėjai; kalbėjo SLA. IV-to apskr. pirm. Jonas Tareila, iš Waterburio; Sekr. p. A. Birieta, iš So. Manchesterio; iždin. p. A. J. Viznis ir Organizt. p. B. Vedeikis, iš Brideporto; taipgi Mass. Valst. SLA. apskr. iždin. p. Jonas Dvareckas, veikėjai: J. Krasinskas ir Vl. Jankauskas, iš Worcesterio. Taipgi, SLA. 368 (jaunuolių) kp. Pirm. p. A. Kvedas, iš New Britaino. Pastarasis ragino tėvus ir motynas raginti savo vaikus ir mergaites rašytis prie Susivienijimo Liet. Amerkoje, nes jie — sako p. Kvedas — tik prigulėdami šioj organizacijoj galės palikti gerais lietuviais.

Po programui, visi linksminosi, šoko pavilione, kiti gerėjsi parko gražiais vaizdais, po medžiais susėdę šnekučiavosi, valgė ir gėrė ir tėmijo airoplanų manievrus —skraidymus viršui parko ir kartais net stebino tėmitojus Pailotai kuomet jie nusileisdavo veik ant viršunių medžių jog net medžių viršunės palinkdavo nuo oro jėgos kurią sudaro skrendanti airoplanai besileisdami į aviacijs stotį kuri visai arti liet. parko antroj pusėj plačos Connecticut upės kuri atsiremia į liet. parko šoną. SLA. 124 kp. jubilejinis išvažiavimas visais atžvilgiais gerai pavyko.

— Raporters

Vilniu Vaduoti S-gos skr. išvažiavimas nepavyko

Birž. 20 d. (šeštad.) išvažiavimas materialiu atžvilgiu buvo be pasekmių, gal but del to, kad is įvyko subatvakary, žmonių buvo nedaugiausei. Bet kurie dalyvavo visi turėjo gerą laiką ir buvo patenkinti. Priežastis nepasisekimo gal bus tame, kad tą pat dieną vakare buvo Parapinės mokyklos mokinių "graduation" vakaras ir daug vietos lietuvių negalėjo delto į išvažaivimą pributi.

Vilniu vaduti s-gos skyrius rengiasi prie didesnio veikimo sekama žiemos ir rudens sezonuose, jau turi nemaža burelį narių ir rėmėjų, organizatyvis darbas trumpoje ateityje bus sparčiau vedamas, taip pareiškė sekr. p-lė E. Povilaitytė ir p. Srazdas vienas ši intuziastiškų darbuotojų.

— Raporteris

NEW YORK, N. Y.

RENGIA BEACH PARTY

Ketvirtadienį, Birželio 11 d., š. m., A. L. T. Sandaros 30 kp. laikė savo susirinkimą. Susirinkimą atidarė ir vede Vice-Pirm. Vincas Daukšys. Į susirinkimą atsilankė beveik visi 30 kp. nariai.

Kalbėta apie rengiama Beach Party, kurį ivyks Nenėldieny, Liepos 12 d. į Rockaway Beach. Smulkmeniškai bus paskelbta vėliau. Kurie mano dalyvauti šiame musų rengiamam Beach Party—prašome iš kalno užsisakyti vietas prie bile komisijos nario: A. B. Strimaitis, N. Rodys ir Zosė Vitaitienė. Šis bus pirmas surengtas išvažiavimas. Po to įvyks kitas išvažiavimas tolau su Busu.

Į 30 kp. persikėlė sena Sandaros veikėja p-nia Ona Ramanauskienė. Džiaugiames gave ją į musų tarpą, kuri savo šypsena patraukia kiekviena arčiau prie saves. Tai Sandaros močiutė.

Delegatas išrinktas į busimą Sandaros Seimą N. Rodys. Jo reprezentacija musų kurpo atstovams 100%. Jai su kunu ir duša atsidavęs Sandaros principams kovoti ir skleisti musų liaudy demokratybę. Seimui nutarta pasiusti pasveikinimą su auka.

Vienybei Išnešta Papeikimo Rezoliucija

Apart kitų nutarimų yra nutarta išnešti papeikimo rezoliucija "Venybei", kuri nuolatos, savo editorialuose Sandariečius visaip biauroja išvadindama "Tautos Išgamoms", Lietuvos išdavikais, Plečkaitininkais ir tt. Gaila, kad "Vienybej" yra laikomi tokie žmones, kurie yra prisidengę po, neva, tautiečių sriovė. Tokie laikraščio nuolatos užgauliojimai daro daug žalos ir gėdos visiems direktoriams, šerininkams ir pritarėjams. Rezoliucijos tekstas tilps sekančiame Sandaros Numery.

Sandaros Old Timeriai

Nieko nėra smagesnio, kaip matyti Senus Veikėjus lankant ir sekant visą rganizacijos veikimą.

Kuomet dar Lietuva buvo po svetimu jungu kiek musų Amerikiečiai - Sandariečiai yra del jos veikę, visa savo gražiausi amžių praleido atgavimui Lietuvai Laisvės. Nemaža triusa ir energijos yra ir musų Kuopos nariai kaip A. B. Strimaitis, Dr. M. J. Vinikas, Vincas Jankauskas, Stasys Vitaitis "Tevynės" redaktorius, Vincas Daukšys, Pr. Bajoras, N. Rodys, Ona Ramanauskienė ir t. t. Ir jie iki šiai dienai gyvai ir energingai domisė visu Amerkos ir Lietuvos gyvenimu ir iš jų lupų negirdėsi, kad "pavargome, tegul kiti dabar veikia", ir panašiai. Randasi kekvienoj kolonijoj tik po keleta veikėjų, kurie neša visa Lietuvių veikimą ant savo pečių. Tai tiek šiuom kartu.

Zosė Vitaitienė

Kaip Laimėti Klaipėd°s Gyventojų Prielankumą.

NE PRIEVARTA, BET DRAUGIŠKUMAS REIKALINGAS

Sena sandarietė man įteikė iš Birželio 12 d. Sandarą, kur tilpo labai įdomus straipsnis po antgalviu "Geri santikiai su Vokietija reikalingi ir galimi".

Taip, Kauno politikai ištikro daro klaidas erzindami Klaipėdiškius ir, žinoma, netiktai Vokietija, bet ir kitų kulturingų šalių žmonės. Reikia neužmiršti, kad Lenkija daboja kiekvieną Lietuvos valdžios žygį, o ypač kiekvieną klaidingą žingsnį. Be abejonės Lenkija skaitosi su sovietų milžiniška armija, bet taipgi neužmiršta ir to, kad sovietams yra reikalingas kiekvienas kareivis įvykdymui penkių metų plano, kitais žodžiais — suvaldymui 150,000,000 badaujančių vergų!

Pasitikėti ant "geležinių vilkų", kunigijos ir nekokios armijos Lietuva, teisybę kalbant, negali, nes išlaukinė įtaka tose organizacijose net per daug gili. Francuzai, sprendžiant kas buvo rašoma laikraščiuose, per daug užsiinteresavę Lenkijos ateičia, kad neprisidėtų prie Lietuvos pragaišties. Tą patį daro net ir Vatikanas.

Akyvaizdoj to viso rimti lietuviai veikėjai vargiai galėtų praleisti šitą Sandaroj tilpusią labai laikiną pasargą.

Aš, kaip jau seniau, savo straipsniuose Amerikos spaudoj, esu pabrėžęs, esu tos nuomonės, kad ištikro lietuviai turėtų mokytis tolerantiškumo. Mano nuomonė pasilieka ta, kad jeigu mes butume buvę tolerantiškesni Vilnius butų pasilikęs musų rankose. Bandyti priversti žmones kalbėti lietuviškai nuo pirmos dienos užėmimo Vilniaus buvo per daug didelis reikalavimas.

Todėl ir dabar vertimas Klaipėdiškių vokiečių išmokti tuč tuojaus lietuviškai gali lietuviams brangiai atsieiti. **Klaipėda turėtų buti autonomiška!**

Kazys Pilėnas,
New York, N. Y. 6.18.21.

GARSINKITĖS "SANDAROJE"

Atpigo Laivakortes

Tuojaus kreipkitės ir važiuokite per Sandaros Laivakorčių

AGENTURĄ

Šiuose bedarbės laikuose visiems lietuviams kurie tik važiuos per Sandaros Agenturą parduosime laivokartes į Lietuvą ir iš Lietuvos šia kaina:

Iš New Yorko į Kauną ir iš Kauno į New Yorką (round-trip) ant didžiųjų laivų (Europa, Bremen ir kt.) $177.00

Ant visų kitų laivų iš New Yorko į Klaipėdą ir iš Klaipėdos į New Yorką $150.00

Prie šių sumų dar reikia pridėti karo taksų $5.00 ir Lietuvos piliečiams pagalvinių taksų $8.00

Šis nupiginimas tęsis nuo kovo 2 d. iki Balandžio 30 d. ir nuo Rugpiučio 1 d. iki Spalių 15 d. šių metų.

Taigi visi kurie rengiatės važiuoti tuoj kreipkitės į Sandaros Agenturą, čia gausite visus reikalingus patarimus, patarnavimus ir geriausią kelionę į Lietuvą ir iš Lieutvos. Išpirktos laivakortės yra geros ant dviejų metų.

Visiems norintiems važiuoti parupiname pasus, vizas, sugrįžimui dokumentus ir kitus reikalingus raštus. Toliau nuo Chicagos gyvenantiems visus patarimus suteikiame laiškais.

Kreipkitės šiuo adresu:

Sandaros Steamship Agency

3236 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Sandaros 1-mo Apskričio

PIKNIKAS

Subatoje

Liepos-July 4

1931

Vose's Povillion

MAYNARD, MASS.

Grajis J. Dirvelio Orchestra. Vasarinėj Salėj ant ežero kranto visi galės šokti. Ežere galės maudytis ir lankoje žaisti. Visiems linksmumo iki valiai.

Visus nuoširdžiai kviečia

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų.
Reikale kreipkitės:
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė
90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vincas Česna, dabar parduoda visą tavorą atsirai. Nori išparduoti viską kuogreičiausia. Prieinamos kainos.

BRONIS KONTRIM
Lietuviškas Constable, Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the peace.
120 Marine Road, So. Boston, Mass
Tel. So. Boston 2483 — W.

Tel. Park 2240-4274-4381
PETER BROTHERS
COAL, WOOD & LUMBER
Geras Patarnavimas
161 WASHINGTON STREET
WORCESTER, MASS.

National Ice Cream Co.
Darydami kokius parengimus reikalaukite musų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.
P. A. DĖDYNAS
96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS
Telefonas: Park 7984

Garadžiar Telefonas So. Bost. 9777 — Stubos Telefonas So. Boston 1463-J
PARKWAY AUTO SERVICE
SAVININKAS VIKTORAS VAITAITIS
Parduodam naujus Studebaker'us ir Erskine'us. Taipgi taisome visokios išdirbystės automobilius. Paarduodame Gulf ir Sinclair gazoliną. Parvežam nuo kelio sugadintus automobilius, teikdami geriausi patarnavimą už prieinamiausią kainą. Visuomet kreipkitės pas mus o busit užganėdinti.
415 OLD COLONY AVENUE SOUTH BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
SUTEIKIA GERIAUSĮ PASKUTINĮ PATARNAVIMĄ
Už pilną pagrabą galima apsieiti su $80 ir augščiau už didelius. O už vaikus nuo $20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai.
OFISO IR GYVENIMO ANTRASAS:
250 Broadway So. Boston, Mass.
Telephone So. Boston 4486

CHICAGOJE

Radio Programas Žavėjo Klausytojus.

Praeito antradieni vakare nuo 6:30 iki 7:30 iš WGES stoties įvyko antras lietuvių radio programas, teikiamas per lietuvišką firmą, Peoples Furniture Kompaniją.

Išpildyme programo dalyvavo musų gerai išsilavinę dainininkai: p-lė A. Ančiutė, Jonas Romanas, Antanas Čiapas, pastarasis dainavo solo pilnai artistiškai ir gavo pagyrimą nuo WGES stoties vedėjo. Taipgi buvo vadinamas "Peoples Radio Duetas ir Trio", kurie labai gražiai sudainavo keliatą liaudies dainelių. Prie to buvo pajvairintas programas su keliata parinktinių muzikos šmotelių reprodukcijos budu. Besiklausant šių gražių dainų ir muzikos valanda, galima sakyti, kad Peoples krautuvės suteikia didį džiaugsmą, pagarsindami jųjų rengiamus piknikus, taip kad žmogus pasėdėjęs valandėlę prie radio pasiklausai dainų, muzikos ir sužinai kas, kur ir ką rengia ir kur ką galimą geriau nusipirkti.

Tai yra labai pagirtinas dalykas — geras Peoples Kompanijos patarnavimas musų visuomenei.

—Girdėjęs

Radio Pagelbėjo sugauti Vagius

Žinomas Bridgeporto biznierius p. Čiuras budamas savo krautuvėje pamatė, kad vagiliai įsėdę į jo automobilį ir nuvažiavo 33-čios gatvės linkui.

Jis tuoj patelefonavo policijos stočiai, kuri per radio susisiekė su važinėjamais policijos automobiliais ir vagiliai vos spėjo nuvažiuoti iki 35-tos ir Wallace gatvių ir jie buvo vieno iš tu policijos automobilių sulaikyti ir nugabenti į policijos stotį.

Taigi pasirodo, kad radios netik mus palinksmina, pamokina, laiką pasako, bet ir padeda sulaikyti vagilius.

IŠVAŽIAVIMAS

Lietuvių Moterų Apšvietos draugija rengia smagų, draugišką išvažiavimą, kuris įvyks Nedielioje, Birželio 28 d., Baušo ukyje, ant 87th ir Maple gatvių, Spring Forest Ill.

P. J. Baukšo vieta yra labai graži ir rami, taip kad mums rengėjoms ji labai patiko. Tikimės kad ir visi atsilankę svečiai bus patenkinti ir linksmai praleis laiką. Bus įvairios žaismės suaugusiems ir vaikams: šoktinės lenktynės trauktynės r t. t.

Kelio rodyklė važiuojant automobiliais: Kean ave ligi 87-tos, 87-ta į vakarus ligi Baušo ukės; arba Archer ave ligi Kazwell ofiso, į pietus pro mokyklą eina Nolton gatvė, kuria reikia pavažiuot tris blokus ligi Baušo ukės.

Gatvekariais: Archer ave., Joliet karu važiuokite ligi Kazwell ofiso, Spring Forest, paeiti tris blokus Nolton gatve į pietus ligi Baušo ukės.

Bus pakabintos ant medžių rodyklės. Kviečia visus rengėjos.

Įžanga veltui.

A. Mišeikaitienė

Iškels trekes per California ir 48th St.

Šiomis dienomis miestas pavedė kontraktoriui iškelti trekes per susikirtimą California ir 48-tos gatvės. Darbas bus užbaigtas ateinantį rudenį ir tuomet Californijos gatvė eis ištisai be jokio perkirtimo.

Tą darbą atlikus pakils nuosavybės visų aplinkinių namų ir biznių, nes kuomet gatvė yra ilga, ja važiuoja daug žmonių, kurie sustoja ką nors nusipirkti ir pakelia šios apielinkės biznį.

Taipgi ši apielinkė bus daug gyvesnė ir linksmesnė, nes neužilgo ta gatve bus pravesta gatvekarių linija ir ant jos pradės kurtis įvairios krautuvės.

Lyginai dabartiniu laiku ant šios gatvės nėra nei vieno tuščio namo, tas parodo, kad žmonės mėgsta šioje apielinkėje gyventi.

Kadangi pirmaeiliu dalyku kuriant biznį yra pasirinkimas tinkamos vietos, tai patartina visiems lietuviams biznieriams, kurie mano užsidėti ar apsimainyti kokį nors biznį, pasirinkti Calfornia gatvę, nes ji yra lietuvių apgyventa, r ta gatvė yra labai smagi ir maloni kaip gyvenimui, taip ir bile kuriam bzniu..

Aplankė Chicagą.

Praeitą penktadienį lankėsi Chicagoje Julius Lušekas, p. Zolpio, žinomo Chicagos kontraktoriaus, sesers sunus.

Jis tarnauja Dėdei Samui ir nors dar tik gave jaunos vaikinas jau spėjo apvažinėt Nicaraguą, Kiniją ir kitus kraštus.

Jis pabuvęs keleta dienų pas savo dėdę važiuos praleisti atostogas pas savo motiną į Omaha, Neb.

J. Žurono Mokinių Koncertas.

Užpereito trečiadienio vakarekare, Lietuvių Auditorijoj įvyko, taip vadinamas J. Žurono koncertas. Publikos susirinko pasiklausyti neskaitlingai. Gal delto, kad buvo mažai kreipta atydos į garsinimą; laikraščiuose veik nieko nesimatė. buvo pasitenkinta vien tik lapeliu garsinimu.

Programo dalyviai buvo ne blogi. P-lė Paškevičaitė jau chicagiečiams yra gerai žinoma; ji pasirodė pilnam gerume. Antra — p-lė Gečius, nors dar jauna dainininkė, bet kadangi turinti neblogą balsą, tai nekuriose vietose ji buvo visai gera.

Trečias, kuris buvo stambiau atžymėtas skelbimuose — Petras Leonardas, atliko savo užduoti gana gerai. Man teko ji girdėti dainuojant du metai atgal ir turiu pripažinti, kad jis padarė gerą progresą muzikoje. Jis yra gamtos apdovanotas stipriu ir malonum balsu ir jeigu pridės daugiau savo darbo, galima laukti gero scenos papuošalo — dainininko.

Patsai p. Žuronas atliko savo užduoti, bet nieko stebėtino neparodė.

—Rep.

E. Bložis Baigė High School

Sunus darbštaus lietuvio Juozo Bložio, Ernestas, užbaigė Calumet aukštąją mokyklą. Toliau mąno rengtis prie dentisterijos.

Ta proga, tėvų namuose įvyks šeimyniška iškilmė.

Lankėsi p. Rimkus

Pereitam pirmadieny, trumpam laikui atlankė Chicagą, buvęs jos pilietis ir realestaitininkas p. A. Rimkus.

Dabar jis turi nuosavą gražią farmą Michigan valstijoj. netoli St. Joseph, kur nuvyksta ir nemažai sandariečių.

Saugus Investmentai

Per 14 metų darant morgičius ir priimant depozitus ant taupymo, nei vienas investorius neprarado ne vieno cento Universal State Banke. Todel yra patariama musų draugams, kad galima užsitikėti šiuo banku be jokios abejonės.

Laikas parodė, kad nėra geresnio investmento kaip saugiai padaryti pirmi morgičiai ant mažų nuosavybių. Tai yra patartina tiems draugams, kurie laikote savo pinigus pasidėję į nežinomas vietas arba laikote bankuose, investuoti į saugius pirmus morgičius nešančius 6-tą nuošimtį.

Todel gi atsilankykite į mums visiems žinomą jau išbandytą stiprią įstaigą.

UNIVERSAL STATE BANK
3252 South Halsted Street, Chicago.

Visuomet Patarnavimas Ant "L"

5511 TRAUKINIŲ KAS 24 VALANDOS

VISĄ NAKTĮ------VISĄ DIENĄ

TAUPYK DAUGIAU NAUDOJANT "L" TRAUKINIUS

1 — EKONOMIŠKI — GREITI IR LABIAU PARANKESNI NEGU AUTOMOBILIAI — be susigrudimo—be rupesčio

2 — TIESIAI IKI TEATRŲ — PARKŲ — TURGAVIEČIŲ IR ATLETIKOS STADIUMŲ — bile laike — bile kokiam ore

3 — 5600 DARBININKŲ JUMS SUTEIKS GERĄ PATARNAVIMĄ KADA REIKALAUSI — pasitikėk nakti arba dieną

IŠSIKIRPK IR LAIKYK ŠĮ PARANKŲ RAPID TRANSIT LINIJŲ ŽEMLAPĮ

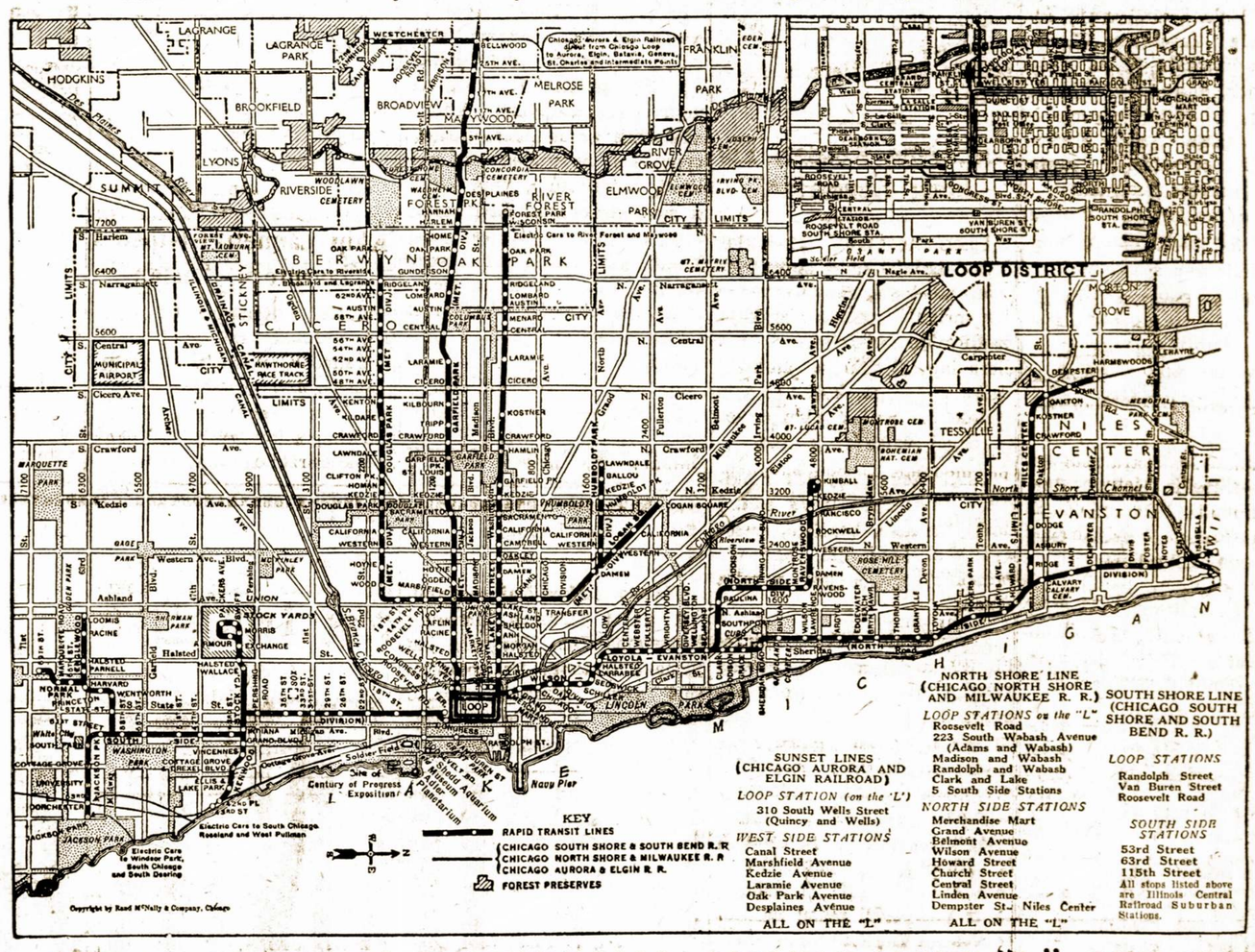

NORTH SHORE LINE (CHICAGO NORTH SHORE AND MILWAUKEE R. R.)
LOOP STATIONS on the "L"
Roosevelt Road
223 South Wabash Avenue (Adams and Wabash)
Madison and Wabash
Randolph and Wabash
Clark and Lake
5 South Side Stations
NORTH SIDE STATIONS
Merchandise Mart
Grand Avenue
Belmont Avenue
Wilson Avenue
Howard Street
Church Street
Central Street
Linden Avenue
Dempster St., Niles Center
ALL ON THE "L"

SOUTH SHORE LINE (CHICAGO SOUTH SHORE AND SOUTH BEND R. R.)
LOOP STATIONS
Randolph Street
Van Buren Street
Roosevelt Road
SOUTH SIDE STATIONS
53rd Street
63rd Street
115th Street
All stops listed above are Illinois Central Railroad Suburban Stations.
ALL ON THE "L"

SUNSET LINES (CHICAGO AURORA AND ELGIN RAILROAD)
LOOP STATION (on the "L")
310 South Wells Street (Quincy and Wells)
WEST SIDE STATIONS
Canal Street
Marshfield Avenue
Kedzie Avenue
Laramie Avenue
Oak Park Avenue
Desplaines Avenue

BILE VIETA LENGVAI PASIEKIAMA NAUDOJANT "L" 237 STOTIS

Stadiumai ir Pasilinksminimų Vietos
Soldier Field (SS) Roosevelt Road.
Dyche Stadium (E) Central St., Evanston.
Patten Gymnasium (E) Noyes St., Evanston.
Stagg Field (JP) Univesity Ave.
Bartlett Gymnasium (JP) University Ave.
Loyola (E) Loyola Sta.
Wrigley Field, Cubs (HOW) or (WIL) Addison St.
White Sox Park (SS) 35th Street.
Chicago Stadium (LS) or (HP) Madison St.
Coliseum (SS) Roosevelt Rd.
Hawthorne Track (DP) 52nd Ave., Gatvekariai privež.
Broadway Armory (HOW) Thorndale Ave.
Playdium (MET) Marshfield Ave.
Mills Stadium (LK) Cicero Ave.
Navy Pier (NS) Grand Ave. Gatvekariais privažiuojama.
White City (JP) 63 & So. Pk.
Riverview Park (NS) Belmont Av. Karai privež.
Merry Gardens (NS) Belmont Ave.
Aragon (HOW) Lawrence Av
Guyon's Paradise (LK) Crawford Ave.
Trianon (JP) Cottage Grove Ave.

Viešieji Parkai
Golfo—Piknikavietės
Konservatorijos
Jackson (JP) Jackson Pk. Sta., Golf; Bathing Beach
Lincoln (NS-LO) Center St. Gatvekariais privažiuojama Zoo; Konservatoriją; Academy of Golf; Bathing Beach.
Washington (JP) arba (ENG) 55th St. Sodną ir Konservatoriją.
Garfield (LK) Homan Av. Konservatoriją (GP) Garfield Park Sta.; Golf.
Douglas (DP) Douglas Pk. Sta. Fly-Casting Pool, Open Air Gym.
Humboldt (HP) Humboldt Pk. Sta. Sunken Gardens.
Columbus (GP) Central Ave. Golf.
Riverside Woods Forest Preser. (W) 22d and Mannheim.
Caldwell Forest Preserve (LS) Logan Square Sta. Tiesioginis Gatvekariais susisiekimas.

Grand Park Įdomybės
Art Institute (L) Adams and Wabash.
Buckingham Fountain (SS) Congress St.
Field Museum, Shedd Aquarium, Adler Planatarium, Soldier Field — (SS) Roosevelt Road

Stotys
Electric, Steam, Bus
North Shore Line—
South Shore Line—
Chicago Aurora and Elgin —paranku. Chicagos stotys pažymėtos žemlapy viršui.
La Salle (L) La Salle and Van Buren. Tiesiai nuo "L" platformos.
Union (MET) Canal St. Po žeme tiesiai nuo "L" platform.
Illinois Central (SS) Roosvelt Road.
Northwestern (LK) Clinton St.
Dearborn (L) State-Dearborn Station
Grand Central (L) Quincy and Wells Sta.
Union Bus Depot (SS) Roosevelt Rd.
Shore Line Motor Coach (JP) 63rd and South Park.

Prekyvietės
Merchandise Mart (NS) Merchandise Mart Sta.
Western Electric Co. (DP) 64th arba 48th Ave.
Montgomery Ward & Co. (NS) Chicago Ave.
Sears Roebuck & Co. (GP) St. Louis Ave.
Furniture Mart (NS) Grand Ave. Gatvekariai priveža

Įdomios Vietos
Civic Opera (L) Madison & Wells Sta.
Stock Yards (SY) 6 Yards Stations.
Intenational Amphitheatre (SY) Halsted St.
Chinatown (SS-LO) 22nd St.
Maxwell St. Market, Hull House — (MET) Halsted St.
Municipal Airport (ENG) Harvard Gatvekariai priveža.

Public Buildings
Cook County Criminal Court ir Cook County Jail. (DP) California Ave.
Cook County Hospital ir Cook County Medical Center (GP) Ogden Av. (DP) Polk Street
Federal Building (L) La Salle & Van Buren arba Adams Wabash.
City Hall—County Bldg. (L) Clark & Lake arba Randolph
Clark & Lake arba Randolph & Wells.
Public Library (L) Randolph & Wabash.

Viešbučiai
Mieste visi višbučiai pasiekiami imant "L" ar gatvekariais.

Kapinės
Veik visos kapinės pasiekamos naudojant "L" arba tiesioginiai gatvekariais.

Mokslainės
U. of Ccicago (JP) University Avenue.
Northwestern U. (E) Foster St. Evanston.
McKinlock Campus — Northwestern U. (NS) Chicago Av Tiesioginis karais susisiek.
Loyola (E) Loyola Sta.
DePaul (NS) Fullerton Ave.
Mundelein College (E) Loyola Station.
Cook County Narmal (NP) 69th Street
Armour Inst. (SS-LO) 33d St.
Lewis Inst. (LK) Damen Ave. (LS) ar (HP) Madison St.
Ill. School of Pharmacy (GP) Ogden Ave.
Rush Medical (GP) Ogden Av.
Board of Education—
Švietimo Departamentai, 460 S. State (L) State-Van Buren.
Administracijos Ofisas. 188 W. Randolph (L) Randolph and Wells.
Veik kiekviena Ceicagos ir apielinkės aukštesnė mokykla aptarnaujama per Rapid

Ligoninės
Parankų pasiekti bile ligoninę Rapid Transit Linija — "L".

Vidurmiestis
Chicagos širdis — teatrai, krautuvės ofisai, finansinės įstaigos, restoranai, viešbučiai, dirbtuvės obzarvatorijos — aptarnaujama per 11 stočių.

(SS) South Side Div. (NS) North Side Div. (HP) Humboldt Div. (WIL) Wilson Av. Div. (GP) Garfield Pk. Div. (SY) Stock Yards Div. (E) Evanston Div. (W) Westchester Div. (DP) Douglas Pk. Div. (NP) Normal Park Div. (JP) Jackson Pk. Div. (LK) Lake St. Div. (MET) Metropolitan Div. (L) Loop Div. (LS) Logan Square Div. (HOW) Howard St. Div. (NS-LO) North Side-Local. (ENG) Englewood Div. (SS-LO) South Side-Local.

NORINT PASIEKT VIETA CHICAGOJE ar APIELINKĖJ KLAUSK BILE "L" DARBININKO

Chicagoje

Birutės Piknikas Įvyks Liepos 19 Dieną.

Vieta "Birutės" darže — senam Černausko.

Chicagos lietuvių visuamenė turėtų įsitėmyti, jog tikrasai dainininkų piknikas rengiamas sekmadieny, liepos 19 d., "Birutės" darže.

Rengėjai žada patiekti labai gražią programą, apie kurią papasakosim plačiau sekančiam numery.

—Aš.

Kvotimai ir Užbaiga Mokslo Metų.

Šių metų kvotimai Beethoveno Konservatorijoje praėjo tikrai sekmingai. Suimant įvairius skyrius, kvotimuose dalyvavo 120 mokinių. Iš skambinimo pianu tyrinėjo įžymųs piano mokytojai: Howard Hanks, M. Yozavitas ir S. Ivaškevičiutė; Smuikavimo Leo Pensner, M. Freed ir B. Botts; Harmonijos, Contrapunkto ir Muzikos istorijos A. S. Pocius; pučiamųjų instrumentų kapitonas W. O. Hansen. Kvotėjai gyrė, kaip mokytojus, taip ir vedėją p. A. Pocių už rupestingą mokinių auklėjimą, lygino Bethoveno Konservatoriją greta didžiųjų miesto mokyklų.

Gražią moksle pažangą padarė ir dovanas laimėjo sekantieji mokiniai:

Iš piano dovanas gavo—Junior skyriuje Albertas Kuplewski, Romanas Mankus, pagyrimą — Joseph Blankus, Julia Reiter, Aldona Dambrauskas.

Intermediate skyriuje dovanas — Helen Delina, Bernice Jurgaitis. Pagyrimą — Sophie Norkus, Eugenia Gedwill, Stella Mikashius.

Advanced skyriuje — Sylvia Lenkis, Gertrude Juzėnas. Pagyrimą — Frieda Kinder, Albina Urba, Julia Mikaliunas.

Teachers skyriuje — Stella Stankus ir Helen Domkus.

Iš smuikavimo, Junior skyriuje — Alberta Rudaitė, Helen Kazragis ir Louis Mankus.

Intermediate skyriuje — Aldona Bružas, Albert Kuplewski ir Vera Praninskas.

Advanced skyriuje — Aldona Darr, Charles Malonis, Andrew Mikashius.

Teachers Skyriuje — Milly Kazlauskas, Julia Riška ir Walter Andrews.

Pučiamųjų instr. Junior skyriuje — Henry Kuplewski, Bruno Katauskas, Ray Urba, Ralph Sutkus ir Casimir Auksutis.

Intemediate skyriuje—Clemensas Matys, Ray Strazdauskas. Advanced skyriuje — John Weis.

BAIGĖ AUKŠTA MOKYKLĄ

P-lė Bronė Šaltenaitė

Šiais metais užbaigė Lindbloom aukštąją mokyklą. Gražiai kalba lietuviškai ir yra "Kulturos Ratelio" darbšti sekretorė.

Pereitam šeštadieni tėvų namuose 7030 S. Artesian Ave. buvo surengtas baigtuvių vakaras, kur susirinko daug gražaus, inteligentiško jaunimo.

Užbaigimas mokslo metų ir šaunus koncertas įvyks Birželio 30 d., Lietuvių Auditorijoje.

—A.

Bethoveno Konser. Mokinių Koncertas.

Visos muzikos mokyklos dabar baigia savo sezoną ir prieš atostogas rengia gražus koncertus, kuriuos išpildys pasižymėję mokiniai. Tą patį daro ir virš minėta lietuvių kulturos įstaiga, kuri yra vienintelė tos rušies inkorporuota pagal valstijos įstatus.

Taigi šios mokyklos mokiniai irgi baigia savo sunkų darbą ir nori, beabejo, parodyti ant kiek jie pažengė muzikos srityje per pereitą sezoną.

Antradienio vakare, birželio 30 d. įvyks Beethovino muzikos mokyklos sezono užbaiga i apart kitų ceremonijų — studentai pildys visą programą ir dalį mokyklos orchestra, kuria vadovauja žinoma smuiko žinovė—Lulu Raben. Apart tėvų, giminių ir draugų, yra patartina ir publikai atlankyti šį koncertą ir pasigėrėti musų ateities scenos puošėjais.

—A. M.

GARBINGA TAUTA

Sena musų tautos istorija parodo, kad lietuvių tauta visados buvo garbinga tauta. Čionai į Ameriką atkeliavę lietuviai visados sunkiai darbavosi, teisingai užsilaikė ir šiandieną gali didžiuotis, kad lietuviai yra geresniam padėjime, negu ateiviai kitų tautų, gal išskiriant čekus.

Jeigu musų tautiečiai pasistorotų tiktai draugiškai sugyventi, nesumokėtų svetimiems savo sunkiai uždirbtus centus, prašalintų savo širdyse įsigyvenusį nereikalingą užvydėjimą, o remtų gerus darbus, mes tada pralenktumėm visas ateivių tautas Amerikoje.

Šiandien pažiurėkime į musų įstaigas. Kokis biznis nebutų, lietuvių tarpe, jis visados yra vedamas geriau ir yra pelningas. Paimkim mums visiems gerai žinomą stiprią finansinę įstaigą kaip Universal State Banką, kuris yra stiprus kaip uola. Daug bankų, kurie varė spekuliaciją su bondsais ant didelių apartmentų, mažos vertės fabrikų, didelių skalbyklų ir tuščios žemės — subdivizijų, turėjo užsidaryti. O kadangi Universal State Bankas atsargiai vedė reikalus, tai ir šiandien yra visiems žinomas kaipo vienas iš stipriausių bankų pietinėj dalyj miesto, kurio direktoriai dabar kaip ir pirmiau ant savo mėnesinio susirinkimo nutarė išmokėti dividentus šėrininkams iš gero uždarbio, kurį bankas turėjo per praeitus šešis mėnesius.

Todel gi musų tautiečiai turėtų pasididžiuoti savo teisingai ir gerai vedama įstaiga ir ją remti kiek galint. Vieniem galima pasidėti pinigus ant taupymo, kitiem nusipirkti geros rušies pirmus morgičius, nešančius 6-tą nuo šimtį, o tretiem galima patarti savo draugams, kad vietoj šerti nupenėtus priešus musų tautos, yra geriau remti savo įstaigą, kuri yra tikrai lietuviška. Todel visi, broliai ir sesers lietuviai, eikime prie darbo.

—Tautietis.

Tarp Chicagos Lietuvių

Dr. Margelis Lietuvoj rašysiąs knygą.

Kauno laikraščiai pažymi, jog gerai žinomas Chicagos lietuviams Dr. Margeris jau pasiekė Lietuvą. Jis aplankysiąs visus gimtinio krašto kampelius ir vėliau grįžęs Amerikon parašys knygą.

V. M. Stulpinui išmušė langus

Prieš pat Universal State banką Bridgeporte, p. Stulpino krautuvės nežinomi piktadariai išdaužė abu langu.

Matyt padaryta tyčia, nes žmonės matė, kaip sustojo automobilis ir išlipę keli vyrai paleido akmenimis.

Kadangi p. Stulpinas importuoja daug lietuviškų saldainių, tai tur but vietiniai išdirbėjai jau bando keršyti.

Bargenas!

Už didelį pasiaukavimą iš priežasties neišgalėjimo mokėtis, parsiduoda 2-jų flatų murinis namas 5-6 kambarių, garu apšildoma, 1 blokas nuo gelžkelio ir nuo gatvekarių. Kaina tik $12,000.00

Šaukite Beverly 6472.

CHEROKEE STEBĖTINAS TEPALAS.

Tų vaistų pagaminimas kainuoja daugiau, negu kad jie yra parduodami. Tiktai $2.50 su persiuntimu. Garantuotas išgydymas arba sugražinami pinigai.

REIKALINGI AGENTAI

CHEROKEE MED. CO.

2110 S. Halsted St., Chicago.

Pranešimas Pikniku Rengėjams.

Parapijoms, Draugijoms ir Piknikų Rengėjams.

Kad tiktai rengia šią vasarą piknikus, nepamirškite vartoti iš Lietuvos BIRUTĖS skanias salaines. Birutės saldainės labai tinka lošti lygiai -nelygiai ir duoda DRAUGIJOMS labai gražų pelną.

Todel Gerbiamieji, remkime savo pramonę, ir vartokime Birutės saldainės. Meskime paprotį vartoti žydiškas saldaines, kurios nei savo skoniu, nei gerumu negali prilygti Lietuvos Birutės saldainėms.

Taipgi pas V. M. STULPINĄ galite gauti ir visokių valgomų prekių iš Lietuvos. Visados kreipkitės pas:

V. M. STULPINAS
3255 South Halsted Steet
Tel. Victory 6122
Chicago, Ill.

Saugu siųsti pinigus per musų įstaigą.
15 metų nei vienas centas nežuvo.
Važiuojant Lietuvon, teisingas patarnavimas.
Perkame Lietuvos Paskolos Bonus ir mokame $80.00 už $100.00 boną — Cash.
Atsilankyk ypatiškai arba prisiųsk per paštą, apdraustame laiške.

John J. Zolp
4559 S. Paulina St.
CHICAGO, ILL.

Nauji 1932 NASH

Dabar Bridgeport Auto Sales turi didžiausi pasirinkimą Naujų Nash, kurie yra daug patobulinti visais atžvilgiais. Pirk karą geros įdirbėstės ir per gerą pardavėją — visuomet busi patenkintu.

Norintieji pirkti ar mainyti, pirmiausiai pamatykite NAUJUS NASH ir pasitark su

Bridgeport Auto Sales
Sav. J. J. Jancliunu
3222 So. Halsted St.
Tel. Victory 4929

A. F. CZESNA
Turkiškos, Rusiškos ir Sierinės Vanos, Elektriniai Treatmentai ir Masažai. Ultra Violet Ray.
Su musų naujausios mados prankiais mes duodame penkiolika skirtingų treatmentų, kurie gelbsti daugelyj ligų, kaip **Lumbago, Rheumatizmo, Sciatica, Paralysis, ir t. t.**
Atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 1 val. ryto.
Nedėliomis iki 2 val. po piet.
Antradieniais tik moterims.
1657 West 45th Street Cor. So. Paulina St. Tel. Boulevard 4552

KAMBARIAI ANT RENDOS

5 erdvus, — šviesus kambariai, patogus dėl šeimynos arba profesionalui prie D-ro Zimonto ofiso, 3252 S. Halsted St.

Meldžiu atsišaukti dėl informacijų į

DR. A. ZIMONT
Victory 2514

NAUDOKIS PROGA

Ateik į 2625 State Street del medžio — "Lumberio" ir Plumingo reikmenų.

ED. ROCKWOOD
2625 State Street
Chicago

Tel.: Virginia 2448
Archer Ave. Bird Store

Parduodame Kanarkas, Papugas, Įvairius Paukščius, Importuotas Klėtkas, Šiltų Kraštų Žuvis, Stiklinius Žuvims Indus, Šunis ir Kitus Naminius Gyvuliukus.
John F. Kalkė, Savininkas.
4123 Archer Ave.,
CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 2035
"Sveikinkit su Gėlėmis"
Urba Flower Shoppe
Skintos Gėlės, Augalai, Vestuvėms Bukietai.
Specializuojame Laidotuvėms Gėlėmis.
3324 So. Auburn Ave.

LOVEIKIS
Kvietkininkas
NUSKINTOS KVIETKOS
Pristatome į visas miesto dalis Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams Vainikai.
3316 S. Halsted St., Chicago
Phone Boulevard 7314

Kaip Turėt Gražius Plaukus.

Visiem duodu paaiškinimą. Gerai išmėgintą pamokinimą suteikiu kaip užauginti į greitą laiką storus tankius plaukus. Šituo prirodymu žinosite kaip sulaikyti plaukų slinkimą, niežėjimą galvos, odos, pleiskanų išnaikinimą. Kreipkitės laišku ir prisiųskite markę atsakymui.
L. J. GECHUS
201 N. Wells Bldg.. Room 600
CHICAGO, ILLINOIS

Phone Yards 5423
J. W. ZACHAREWICZ
Real Estate, Insurance and Loans
903 West 33rd Street
CHICAGO, ILL.

Universal Restaurant
Skanus Valgymai
Kepta Vištiena
750 W. 31st St.
Netoli Halsted Street
A. & NORKUS Sav.

Tel. Yards 1138
Stanley P. Mažeika
LIETUVIS GRABORIUS
Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av. Chicago

GRABORIAI

Simpatiškas — Mandagus — Geresnis už kitų Patarnavimas
J F. Eudeikis Komp.
PAGRABŲ VEDĖJAI
Didysis Ofisas
4605-07 S. Hermitage Ave.
Tel. Yards 1741 ir 1742
SKYRIUS
4447 South Fairfield Avenue
Tel. Lafayette 0727
SKYRIUS
1410 S. 49th Ct., Cicero, Ill.
Tel. Cicero 3794
SKYRIUS
3201 Auburn Avenue
Tel. Boulevard 3201

J. PAWLOWICZ, A. L. J. F. RADŽIUS
Pigiausias Lietuvis Graborius Chicagoje

Laidotuvėse patarnauja geriausia, ir pigiau negu kiti: todel kad jis priklauso prie grabų išdirbystės.
Ofisas: **668 West 18th Street,**
Telephone Canal 6174
Skyrius: **3238 So. Halsted St.,**
Telephone Victory 4088

J. LULEVIČIUS
Graborius ir Balsamuotojas
3103 So. Halsted St. Chicago
Telephone Victory 1115

Patarnauju laidotuvėse visose miesto dalyse. Moderniška koplyčia veltui.

S. D. LACHAVICZ
LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
Patarnauju laidotuvėse kuopigiausiai. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.
2314 West 23rd Place
Tel. Roosevelt 2515 ir 2516
SKYRIUS:
1439 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Telephone Cicero 5927

ADVOKATAI

A. A. ŠLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiesty
Room 1502
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 West Washington Street
Corner Washington and Clark Sts.
Ofiso Tel. Central 2978
Namų Tel. Hyde Park 3395

Phone Franklin 2460
LEONAS S. MIKELONIS
ADVOKATAS
10 South LaSalle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valandai
3315 South Halsted Street
Telephone Boulevard 3697

PAUL M. ADOMAITIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiestyje
Room 2414
One North La Salle Building
One North La Salle Street
(Cor. La Salle and Madison Sts.)
Ofiso Tel.: State 2704; 4412

K. GUGIS
ADVOKATAS
MIESTO OFISAS
127 N. Dearborn St.,
Room 1111
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
GYVENIMO VIETA
3323 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 1310
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 v. ryto

A. A. OLIS
ADVOKATAS
11 So. LaSalle St., Room 2001
Telephone Randolph 0331—0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7—9 v. vak. apart Panedėlio ir Pėtnyčios

GARSINKITĖS "SANDAROJE"

Phone Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 South Ashland Avenue
Virš Marshfield Drug Store
Arti 47th Street

Tel. Republic 2236—Hemlock 2019
DR. K. DRANGELIS
DENTISTAS
2417 West 63rd Stree
(arti Western Ave.)

Tel. Victory 3687
DR. J. P. POŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas **3133 South Halsted Street**
Valandos:
Nuo 9 iki 12 ryto ir nuo 7 iki 9 v. v., apart antradienio ir šeštadienio.
Res.: **6504 South Artesian Avenue**
Phone Hemlock 2374
Valandos: nuo 3 iki 6 po pietų, antrad. ir šeštad. nuo 3 iki 9 v. v.

Phone Canal 6222
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 rytą.
Rez.: **6640 S. Maplewood Ave.**
Tel. Republic 7868

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso Valandos:
10:30 iki 12 v. rytais
1 iki 3 val po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 v. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

SVARBI ŽINIA
Dr. M. T. Strikol'is
LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Perkėlė savo abu ofisu į naują vietą po numeriu
4645 So. Ashland Ave.
Valandos: 2 iki 4 ir 6 iki 8 vakare
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namai **6641 So. Albany Ave.**
Tel.: Prospect 1930

DR. A. J. KARALIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3147 South Halsted Street
Tel. Calumet 3294
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 12 v. dienos ir
nuo 2 iki 9 val. vakare.

Phone Victory 1188
DR. M. ŽILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Tel. Boulevard 5914 ir 5913
DR. S. NAIKELIS
Gydytojas ir Chirurgas
Valandos
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9
Nedėliomis pagal sutartį
756 W. 35th Street.
N. E. kampas 35th ir Halsted

Phone Victory 2514
DR. A. J. ZIMONTAS
SENIAUSIAS LIETUVIS DENTISTAS
3252 South Halsted Street

Phone Canal 2118
Ofiso valandos nuo [illegible] 3 v. vak.
DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1900 So. Halsted Street
Rezidencija:
4193 Archer Avenue
Valandos: nuo 2 iki 4 po pietų.
Norintieji ma[illegible] pašaukite [illegible]
Phone [illegible]